

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group Sh.a - Dega Kosovë

**Pasqyrat Financiare sipas Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar
për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018**

Tabela e përmbajtjes

Raporti i audituesit të pavarur	i
Pasqyra e pozicionit financiar	1
Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	2
Pasqyra e mbetjeve neto që i atribuohen zyrës qendrore	3
Pasqyra e fluksit të parasë	4
Shënimet për pasqyrat financiare:	
1. Informacione të përgjithshme	5
2. Bazat e kontabilitetit	5
3. Adoptimi i standardeve dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara	6
4. Standardet e reja kontabël	9
5. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël	11
6. Administrimi i rrezikut të sigurimit	18
7. Administrimi i rrezikut financiar	22
8. Vlerësimet dhe gjykimet në zbatimin e politikave kontabël	25
9. Prezantimi i vlerës së drejtë	26
10. Aktive afatgjata materiale	27
11. Aktive afatgjata jo-materiale	27
12. Aktive të risigurimit	28
13. Aktive financiare të mbajtura me kosto të amortizuar	28
14. Depozita me afat me banka	29
15. Kostot e shtyra të marrjes në sigurim	29
16. Llogari të arkëtueshme nga sigurimi dhe të tjera	30
17. Aktive të tjera	30
18. Mjete monetare dhe ekuivalente me to	31
19. Kapitali themeltar	31
20. Detyrime nga kontratat e sigurimit	31
21. Rezerva e primit të pafitur	32
22. Depozita e risigurimit	32
23. Detyrime nga aktiviteti i sigurimit dhe të tjera	32
24. Prime të shkruara bruto	33
25. Prime të ceduara të risiguresit	33
26. (Shpenzime)/të ardhura të tjera neto	33
27. Kosto të marrjes në sigurim	34
28. Shpenzime administrative	34
29. Të ardhura nga komisionet e risigurimit	35
30. Të ardhura nga investimet	35
31. Tatim mbi fitimin	35
32. Angazhime dhe detyrime rastësore	35
33. Shënime shpjeguese për palët e lidhura	36
34. Ngjarje pas dates së raportimit	37
Skedule Suplementare	38
Marzhi i aftësisë paguese	38
Aktive në mbulim të rezervave teknike	39

Raport i Audituesit të Pavarur

Drejtuar Aksionarëve të Sigma Interalbani Vienna Insurance Group sh.a.

Opinionimi ynë

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Sigma Interalbani Vienna Insurance Group sh.a. – Dega në Kosovë (“dega”) më 31 dhjetor 2018, si dhe performancën e saj financiare dhe flukset e parasë për vitin e mbyllur në këtë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar.

Ne kemi audituar:

Pasqyrat financiare të degës përfshijnë:

- pasqyra e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2018;
- pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur në atë datë;
- pasqyra e mbetjeve neto që i atribuohen zyrës qendrore për vitin e mbyllur në atë datë;
- pasqyra e fluksit të parasë për vitin e mbyllur në atë datë; dhe
- shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare, të cilat përfshijnë një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël.

Baza për opinionin

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen më tej në seksionin *Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e pasqyrave financiare të këtij raporti*.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar bazën e opinionit tonë.

Pavarësia

Ne jemi të pavarur nga dega në përputhje me Kodin e Etikës për Profesionin e Kontabilistit të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Kontabilistët (“Kodi BSNEK”). Ne kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me Kodin e BSNEK-së.

Çështje të tjera

Drejtimi është përgjegjës për informacionet e tjera. Informacionet e tjera përbëhen nga skedulet suplementare të cilat përfshijnë “Marzhin e aftësisë paguese” dhe “Aktivet në mbulim të rezervave teknike”.

Opinionimi ynë për pasqyrat financiare nuk i përfshin informacionet e tjera dhe ne nuk japim asnjë lloj sigurie në lidhje me të.

Në lidhje me auditimin e pasqyrave financiare, përgjegjësia jonë është të lexojmë informacionet e tjera dhe të konsiderojmë nëse ka ndonjë mospërputhje materiale të këtij informacione me pasqyrat financiare ose informacionin e marrë prej nesh gjatë auditimit. Nëse bazuar në punën tonë të kryer në lidhje me informacionet e tjera para datës së këtij raporti, ne dalim në përfundimin se informacionet e

Raport i Audituesit të Pavarur (vazhdim)

tjera nuk janë paraqitur në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, ne na kërkohet ta raportojmë këtë gjetje. Ne nuk kemi asgjë për të raportuar në lidhje me këtë çështje.

Përgjegjësitë e drejtimit dhe të personave të ngarkuar me qeverisjen në lidhje me pasqyrat financiare

Drejtimi i degës është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF"), dhe për kontrollin e brendshme, të cilat drejtimi i gjykon të nevojshme për përgatitjen e pasqyrave financiare pa gabime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo pasaktësive.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi i degës është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Degës për të kryer veprimtarinë në vijimësi, duke vënë në dispozicion informacione për çështjet që kanë të bëjnë me vijueshmërinë e aktivitetit, nëse është e zbatueshme, përveç rasteve kur drejtimi synon ta likuidojë degën apo të ndërpresë aktivitetin, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç sa më sipër.

Personat e ngarkuar me qeverisjen e degës janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të degës.

Përgjegjësitë e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë të arrijmë siguri të arsyeshme që pasqyrat financiare në tërësi, nuk përmbajnë gabime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo të pasaktësive, dhe të lëshojmë një raport auditimi, duke përfshirë opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk jep garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë, në rast se ekziston, një gabim material. Gabimet mund të vijnë si rezultat i mashtrimit apo pasaktësive dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht apo të marra së bashku, ekziston një pritshmëri e arsyeshme që të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë gjithë procesit të auditimit. Për më tepër, ne:

- identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e gabimit material në pasqyrat financiare, si rezultat i mashtrimit apo pasaktësisë, hartojmë dhe kryejmë procedura auditimi që i përgjigjen këtyre rreziqeve, si dhe sigurojmë të dhëna të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit, në mënyrë që të shërbejnë si bazë për opinionin tonë. Rreziku për të mos identifikuar një gabim material si rezultat i mashtrimit është më i lartë sesa një gabim si rezultat i pasaktësisë, për shkak se mashtrimi mund të përfshijë një marrëveshje të fshehtë, falsifikim, mosveprim të qëllimshëm, shtrembërim, ose anashkalim të kontrollit të brendshëm.
- sigurojmë kuptueshmëri të kontrollit të brendshëm të auditimit, me qëllim hartimin e procedurave të auditimit që u përshtaten rrethanave, por jo për qëllime të shprehjes së një opinionimi mbi efikasitetin e kontrollit të brendshëm të degës.
- vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël, si dhe shënimeve shpjeguese të përgatitura nga drejtimi.
- arrijmë në përfundime mbi përshtatshmërinë e parimit kontabël të vijimësisë së veprimtarisë të përdorur nga drejtimi dhe bazuar në evidencën e siguruar të auditimit, nëse ka një pasiguri materiale në lidhje me ngjarje apo kushte që mund të ngjallin dyshime të rëndësishme në lidhje me aftësinë e degës për të vijuar aktivitetin. Në rast se arrijmë në përfundimin që ekziston një pasiguri materiale, jemi të detyruar që të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditorit në lidhje me shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare ose, në rast se shënimet shpjeguese nuk janë të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencën e auditimit të siguruar deri në datën e raportit tonë të auditorit. Pavarësisht kësaj, ngjarje apo kushte në të ardhmen, mund të shkaktojnë ndërprerjen e vijimësisë së aktivitetit të degës.

Raport i Audituesit të Pavarur (vazhdim)

- vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, duke përfshirë shënimet shpjeguese dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin veprimet dhe ngjarjet në mënyrë të atillë që siguron paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me personat e ngarkuar me qeverisjen e degës, ndërmjet të tjerash, në lidhje me qëllimin dhe afatet e planifikuara të auditimit si dhe gjetjet e rëndësishme të konstatuara nga audituesi, përfshirë mangësitë e rëndësishme në sistemin e kontrolleve të brendshme që identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Princeta LaxCoopers Kosovo sh.p.k.

PricewaterhouseCoopers Kosovo sh.p.k.
3 prill 2019
Prishtinë, Kosovë

Jonid Lamllari
Auditues ligjor

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Pasqyra e pozicionit financiar

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

	Shënimi	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
AKTIVET			
Aktive afatgjata materiale	10	290,098	235,248
Aktive afatgjata jo-materiale	11	80,879	96,557
Aktive të risigurimit	12	4,164,106	3,737,159
Aktive financiare të mbajtura me kosto të amortizuar	13	4,296,050	2,602,344
Depozita me afat me banka	14	9,793,592	11,220,670
Kostot e shtyra të marrjes në sigurim	15	724,033	525,194
Llogari të arkëtueshme nga sigurimi dhe të tjera	16	731,114	722,957
Aktive të tjera	17	368,579	267,370
Mjete monetare dhe ekuivalente me to	18	672,808	630,866
TOTALI I AKTIVEVE		21,121,259	20,038,365
DETYRIMET			
Detyrime nga kontratat e sigurimit	20	8,460,187	7,962,497
Rezerva e primit të pafitur	21	3,725,448	3,303,956
Depozita e risigurimit	22	2,440,182	2,418,250
Detyrime nga aktiviteti i sigurimit dhe të tjera	23	799,795	758,101
TOTALI I DETYRIMEVE		15,425,612	14,442,804
Mbetjet neto që i atribuohen zyrës qendrore:			
Kapitali themeltar	19	3,200,000	3,200,000
Rritja e akumuluar në mbetjet neto që i atribuohen zyrës qendrore	19	2,495,647	2,395,561
Totali neto i mbetur që i atribuohet zyrës qendrore		5,695,647	5,595,561

Këto pasqyra financiare janë aprovuar nga Bordi Drejtues më datë 2 prill 2019 dhe nënshkruar në emër të tyre nga:

Z. Roland Kacani
 Drejtori i Përgjithshëm

Znj. Gylsa Reka
 Drejtori Financiar

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

	Shënimi	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017
Prime të shkruara bruto	24	10,209,758	9,225,230
Prime të ceduara të risiguruesit	25	(4,581,805)	(4,122,480)
Ndryshimi në rezervën për primet e pafituara bruto		(421,492)	271,648
Ndryshimi në rezervën e risiguruesit për primet e pafituara		455,255	(361,263)
Portofoli i reserves së primit		(56,159)	35,130
Të ardhura neto nga primi i sigurimit		5,605,557	5,048,265
(Shpenzime)/të ardhura të tjera neto	26	14,185	(140,747)
Të ardhura neto		5,619,742	4,907,518
Ndryshimi në rezervën e dëmeve, bruto		(497,691)	(550,911)
Ndryshimi në rezervën e dëmeve të risigurimit		(28,308)	464,610
Dëme të paguara bruto		(4,221,434)	(3,325,009)
Dëme të paguara nga risiguruesi, bruto		1,151,580	730,569
Dëme të sigurimit, neto		(3,595,853)	(2,680,741)
Kosto të marrjes në sigurim	27	(739,341)	(762,520)
Shpenzime administrative	28	(1,919,382)	(1,879,350)
Të ardhura nga komisionet e risigurimit	29	1,194,373	977,543
Fitimi operativ		559,539	562,450
Të ardhura nga investimet	30	318,674	270,374
Shpenzime financiare	30	(62,099)	(52,362)
Humbja nga kurset e këmbimit, neto	30	2,557	382
Të ardhura financiare, neto		259,132	218,394
Fitim para tatimit		818,671	780,844
Tatim mbi fitimin	31	(526,585)	(476,136)
Fitimi i vitit, neto		292,086	304,708
Shperndarja tek zyra qendrore		(192,000)	-
Rritja e mbetjeve neto që i atribuohen zyrës qendrore		100,086	304,708
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse për vitin, neto nga taksat		-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin		292,086	304,708

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Pasqyra e mbetjeve neto që i atribuohen zyrës qendrore

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

	Kapitali themeltar	Rritja e akumuluar në mbetjet neto që i atribuohen zyrës qendrore	Totali
Gjendja më 1 janar 2017	3,200,000	2,090,853	5,290,853
Rritja në mbetjet neto që i atribuohen zyrës qendrore	-	304,708	304,708
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse të vitit	-	304,708	304,708
Gjendja më 31 dhjetor 2017	3,200,000	2,395,561	5,595,561
Rritja në mbetjet neto që i atribuohen zyrës qendrore ¹	-	100,086	100,086
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse të vitit	-	100,086	100,086
Gjendja më 31 dhjetor 2018	3,200,000	2,495,647	5,695,647

¹ Me 20 shtator 2018, dega, ka shpërndarë tek zyra qendrore shumën prej 192,000 Euro. Shpërndarja është aprovuar nga Banka Qendrore e Kosovës me 31 gusht 2018 si shpërndarje dividendi.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Pasqyra e fluksit të parasë

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

Shënimi	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Fitimi para tatim fitimit	818,671	780,844
Fluksi i parasë nga aktivitetet operative		
<i>Rregullime për:</i>		
Zhvlerësim	10,11 74,857	64,116
Rënie në vlerë	-	134,060
Të ardhura nga investimet	30 (318,674)	(270,374)
Shpenzime nga interesi	30 59,543	52,362
Fluksi parasë nga aktivitetet operative para ndryshimeve në aktivet dhe detyrimet operative	634,397	761,008
(Rritje) në llogari të arkëtueshme nga sigurimi dhe të tjera	(8,157)	(353,772)
(Rritje)/ Rënie në kostot e shtyra të marrjes në sigurim	(198,839)	136,479
Rritje në aktivet e tjera	(101,211)	(22,810)
Rritje në detyrime nga aktiviteti i sigurimit dhe të tjera	41,694	53,854
Rritje në detyrimet për humbjet dhe shpenzimet për rregullimin e humbjes	497,690	550,912
(Rënie)/Rritje në rezervën eprimit të pafituar	421,492	(271,648)
Rritje në aktivet e risigurimit	(426,947)	(103,347)
Rritje në depozitën e risigurimit	21,932	434,551
Fluksi i parasë nga aktiviteti operativ përpara interesave dhe taksave	882,051	1,185,227
Interesi i arkëtuar	346,829	228,255
Interesi i paguar	(59,571)	(52,362)
Tatim fitimi i paguar	(526,585)	(473,454)
Fluksi i parasë nga aktivitetet operative, neto	642,724	887,666
Fluksi i parasë nga aktivitetet investuese		
Blerje aktivesh afatgjata material	10 (121,409)	(51,472)
Blerje aktivesh afatgjata jo-materiale	11 (474)	(49,088)
Shitje aktivesh afatgjata materiale dhe jo-materiale	7,854	-
(Rritje)/Rënie në depozitat me afat dhe obligacione	1,364,680	(890,020)
(Rritje)/Rënie e letrave me vlerë të mbajtuara me kosto të amortizuar	(1,659,433)	305,038
Fluksi parasë i përdorur në aktivitetet investuese	(408,782)	(685,542)
Fluksi i parasë nga aktivitetet financuese		
Shpërndarja tek zyra qendrore	(192,000)	-
Fluksi parasë i përdorur në aktivitetet financuese	(192,000)	-
Rritje/(Ulje) në mjetet monetare dhe ekuivalentë me to, neto	41,942	202,125
Mjete monetare dhe ekuivalente me to në fillim të vitit	18 630,866	428,741
Mjete monetare dhe ekuivalente me to në fund të vitit	18 672,808	630,866

Sigma Interlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë

Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

1. Informacione të përgjithshme

Këto pasqyra financiare janë përgatitur nga Sigma Interlbanian Vienna Insurance Group Sh.a – Dega Kosovë (me poshtë refefuar "Dega") në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF").

Sigma Interlbanian Vienna Insurance Group Sh.a. – Dega Kosovë ("Dega") u krijua me 11 Tetor 2004 dhe operon në tregun e sigurimeve të përgjithshme, me një licensë të lëshuar nga Banka Qendrore e Kosovës. Dega performon biznesin duke u bazuar ne ligjet dhe rregulloret e Republikës së Kosovës.

Sigma Interlbanian Vienna Insurance Group sh.a. është një shoqëri ligjore e huaj në Republikën e Shqipërisë. Sipas të dhënave të datës 31 Dhjetor 2018, numri i personave të punësuar në Degë arrinte në 130 (2017: 116).

Veprimi dhe krijimi i degëve rregullohet me "RREGULLOREN PËR LIENASIMIN E KOMPANIVE TË SIGURIMEVE DHE DEGËVE TË KOMPANIVE TË SIGURIMIT TË HUAJ". Në përputhje me nenin 35, paragrafi 1.1 i Ligjit nr. 03 / L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr. 77/16 gusht 2010), dhe nenet 3.3 dhe 12 të Rregullores nr.2001 / 25 mbi Licencimin, Mbikëqyrjen dhe Rregullimin e Kompanive të Sigurimeve dhe Ndërmjetësve të Sigurimeve, të miratuar më 30 Tetor 2014.

Neni 10 rregullon kapitalin themeltar të një dege që vepron në tregun e Kosovës, ku përmendet: "Kapitali themeltar i secilës shoqëri sigurimi të licensuar për ushtrimin e veprimtarive të sigurimit në Kosovë për sigurimin e jetës dhe jojetës nuk mund të jetë më e ulët se euro 3'200'000 (Tre milion e dyqind mijë euro). I ndjekur nga neni 11 i cili rregullonte Burimet e Kapitalit nga aksionerët.

Aktiviteti kryesor: Veprimtaria kryesore e Degës përbëhet nga produktet e sigurimeve si më poshtë:

- Motorrike
- Përgjegjësia e palës së tretë
- Sigurime prone
- Rreziku në ndërtim (CAR)
- Shëndeti në udhëtim
- Aksidente personale
- Sigurim i përgjithshëm i mjeteve motorrike

Adresa e zyrtare e regjistruar: Zyrat qendrore të Degës gjenden në adresën Rr. "Ukshin Hoti" nr.13, Qyteza Pejton, Prishtinë, Kosovë.

Aktiviteti në Kosovë. Sigma Interlbanian Vienna Insurance sh.a - Dega në Kosovë është themeluar më 11 tetor 2004 dhe operon nën licensën e lëshuar nga Banka Qendrore e Kosovës (BQK). Dega operon në Sigurimin e Jo-Jetës. Më 31 Dhjetor 2018 Dega mban vendin e tretë në tregun e jo-jetës me 11.3% të tregut bazuar në statistikat zyrtare të Bankës Qendrore të Kosovës (BQK).

Bordi Mbikqyrës dhe Bordi Drejtues gjatë vitit 2018 dhe deri në datën e aprovimit të këtyre pasqyrave financiare përbëhen si më poshtë:

Bordi Mikqyrës	Pozicioni	Bordi Drejtues	Pozicioni	Bordi Menaxhues	Pozicioni
Z. Peter Hoefinger	Kryetar	Z. Klaidi Citozi	Anëtar	Z. Roland Kacani	Drejtor i përgjithshëm
Z. Christoph Rath	Zv. Kryetar	Z. Enid Minarolli	Anëtar		
Z. Jonard Prodan	Anëtar	Z. Ervin Rali	Anëtar		
Z. Michael Hack	Anëtar				
Znj. Sonja Raus	Anëtar				

2. Bazat e kontabilitetit

Deklarata e pajtueshmërisë. Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) sipas konventës së kostos historike. Politikat kryesore kontabël të zbatuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë paraqitur më poshtë. Këto politika janë zbatuar në mënyrë të vazhdueshme në të gjitha periudhat e paraqitura, përveç rasteve kur shprehet ndryshe (shiko shënimin 3 dhe 4 për miratimin e standardeve dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara dhe shpalljeve të reja kontabël të miratuara nga Dega).

Përgatitja e pasqyrave financiare në përputhje me SNRF kërkon përdorimin e disa vlerësimeve kontabël të rëndësishme. Gjithashtu kërkon që menaxhimi të ushtrojë gjykimin e tij në procesin e aplikimit të politikave kontabël të Degës. Fushat që përfshijnë një shkallë më të lartë të gjykimin ose kompleksitetit, ose fushat ku supozimet dhe vlerësimet janë të rëndësishme për pasqyrat financiare të konsoliduara janë shpalosur në Shënimin 8.

2. Bazat e kontabilitet (vazhdim)

Monedha funksionale dhe e prezantimit. Pasqyrat Financiare janë paraqitur në euro ('EURO'), e cila është monedha përfaqësuese dhe funksionale e Degës. Monedha funksionale e një shoqërie është monedha e parë e përdorur nga mjedisi financiar ku ajo operon, Republika e Kosovës.

3. Adoptimi i standardeve dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara

Standardet dhe interpretimet të cilat janë bërë efektive për Degën nga data 1 janar 2018 janë si në vijim:

SNRF 9 "Instrumentet Financiare" (i ndryshuar në korrik 2014 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2018). Karakteristikat kryesore të standardit të ri janë:

- Asetet financiare kërkohen të klasifikohen në tre kategori matëse: ato që duhet të maten më pas me koston e amortizuar, ato që maten më pas me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (FVOCI) dhe ato që maten më pas me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (FVPL).
- Klasifikimi për instrumentet e borxhit udhëhiqet nga modeli i biznesit i njësisë ekonomike për menaxhimin e aktiveve financiare dhe nëse flukset monetare kontraktuale përfaqësojnë vetëm pagesat e principalit dhe interesit (SPPI). Nëse një instrument borxhi mbahet për tu mbledhur, ai mund të mbartet me koston e amortizuar nëse plotëson edhe kërkesat e SPPI. Instrumentet e borxhit që plotësojnë kërkesat e SPPI që mbahen në një portofol ku një njësi ekonomike zotëron të mbledhë flukse monetare të aktiveve dhe shet aktive, mund të klasifikohet si FVOCI. Aktivet financiare që nuk përmbajnë flukse monetare që janë SPPI duhet të maten në FVPL (për shembull, derivatet). Derivatet e përfshirë nuk janë më të ndarë nga aktivet financiare, por do të përfshihen në vlerësimin e kushteve të SPPI.
- Investimet në instrumentet e kapitalit maten gjithmonë me vlerën e drejtë. Megjithatë, menaxhimi mund të bëjë një zgjedhje të pakthyeshme për të paraqitur ndryshimet në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, me kusht që instrumenti të mos mbahet për tregtim. Nëse instrumenti i kapitalit është mbajtur për tregtim, ndryshimet në vlerën e drejtë paraqiten në fitim ose humbje.
- Shumica e kërkesave në SNK 39 për klasifikimin dhe matjen e detyrimeve financiare kanë mbetur të pandryshuara në SNRF 9. Ndryshimi kryesor është që një njësi ekonomike do të kërkohet të paraqesë efektet e ndryshimeve në rrezikun e vet të kredisë për detyrimet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes në të ardhura të tjera përmbledhëse.
- SNRF 9 paraqet një model të ri për njohjen e humbjeve nga zhvlerësimi - modeli i pritshëm i humbjeve të kreditit (ECL). Ekziston një qasje "me tre faza" e cila bazohet në ndryshimin në cilësinë e kredisë të aktiveve financiare që nga njohja fillestare. Në praktikë, rregullat e reja nënkuptojnë që njësitë ekonomike do të duhet të regjistrojnë një humbje të menjëhershme të barabartë me ECL 12 mujore për njohjen fillestare të aktiveve financiare që nuk janë të dëmtuara nga kredia (ose ECL gjatë jetës për të arkëtueshmet tregtare). Aty ku ka pasur një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë, zhvlerësimi matet duke përdorur ECL-në e përjetshme sesa ECL 12-mujore. Modeli përfshin thjeshtimet operationale për qiranë dhe llogaritë e arkëtueshme tregtare.
- Kërkesat mbrojtëse të kontabilitetit u ndryshuan për të harmonizuar kontabilitetin më ngushtë me menaxhimin e rrezikut. Standardi i ofron njësisë ekonomike një zgjedhje të politikës kontabël ndërmjet zbatimit të kërkesave mbrojtëse të kontabilitetit të SNRF 9 dhe vazhdimit të zbatimit të SNK 39 në të gjitha mbrojtjet sepse standardi aktualisht nuk trajton kontabilizimin për mbrojtje makro.

Ndryshimet në SNRF 4 - Aplikimi i SNRF 9 Instrumentet Financiare me SNRF 4 Kontratat e Sigurimeve – të publikuara më 12 shtator 2016 dhe efektive, varësisht nga qasja, për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2018 për subjektet që zgjedhin të aplikojnë opsionin e përjashtimit të përkohshëm; kur njësi ekonomike së pari aplikon SNRF 9 për njësitë ekonomike që zgjedhin të zbatojnë metodën e mbivendosjes. Ndryshimet adresojnë shqetësimet që dalin nga zbatimi i standardeve të reja financiare, Standardi 9, përpara zbatimit të Standardit të zëvendësimit që BSNK po zhvillon për SNRF 4. Këto shqetësime përfshijnë paqëndrueshmërinë e përkohshme në rezultatet e raportuara. Ndryshimet paraqesin dy qasje: një qasje të mbivendosjes dhe një qasje të shtyrjes. Standardi i ndryshuar do t'i japë të gjitha shoqërive që lëshojnë kontrata sigurimi mundësinë për të njohur në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse, në vend të fitimit ose humbjes, paqëndrueshmërinë që mund të lindë kur të zbatohet SNRF 9 përpara se të lëshohet kontrata e re e sigurimit. Përveç kësaj, Standardi i ndryshuar do t'u japë ndërmarrjeve aktivitetet e të cilave kryesisht lidhen me sigurimin e përjashtimit opsional të përkohshëm nga zbatimi i SNRF 9 deri në vitin 2021. Subjektet që shtyjnë zbatimin e SNRF 9 do të vazhdojnë të zbatojnë instrumentet ekzistuese financiare Standardi-SNK 39. Ndryshimet në SNRF 4 plotësojnë opsionet ekzistuese në Standard që tashmë mund të përdoren për të trajtuar luhatshmërinë e përkohshme.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

3. Adoptimi i standardeve dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara (vazhdim)

Kompania vendosi të shtyjë miratimin e SNRF 9 meqë plotëson kushtet kualifikuese si më poshtë:

- (i) detyrimet e saj që lidhen me sigurimin tejkalojnë 90% të totalit të detyrimeve më 31 dhjetor 2017 dhe
- (ii) Nuk ka pasur ndryshime thelbësore në aktivitetet e entitetit. Kompania pret të zbatojë SNRF 9 nga viti 2021.

Shpalosjet në vijim në lidhje me asetet tona financiare më 31 dhjetor 2018 janë të paraqitura, në mënyrë që të mundësohet krahasimi me subjektet që zbatojnë SNRF 9 nga 1 janari 2018:

Në euro	Aktivet që nuk janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (Non-SPPI)*		Aktivet që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (SPPI)**		Vlera e mbartur (SNK 39) e aktiveve që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit të analizuara në bazë të klasifikimit kreditor (vlera e mbartur bruto në rast të aktiveve që mbahen në kosto të amortizuara)				Vlera e drejtë e aktiveve të klasifikuara si A – D ose të pa klasifikuara (duke përfshirur aktivet me rrishtues kreditor të ulët)		
	Vlera e drejtë	Fitimi/ (humbja) e vlerës nga vlera e drejtë	Vlera e drejtë	Fitimi/ (humbja) e vlerës nga vlera e drejtë	AAA-AA***	A	BBB	BB-D	Pa klasifikim kreditor	Gjithsej për klasifikimin A – D dhe pa klasifikim	Vlera e drejtë e aktiveve të klasifikuara si A – D ose të pa klasifikuara (duke përfshirur aktivet me rrishtues kreditor të ulët)
Aktivitetet financiare që mbahen deri në maturitet											
Obligacione qeveritare	-	-	-	-	-	-	-	-	4,220,127	4,220,127	4,220,127
Gjithsej aktivitetet financiare që mbahen deri në maturitet	-	-	-	-	-	-	-	-	4,220,127	4,220,127	4,220,127
Kreditë dhe të arkëtueshmet:											
Depozita në bankë	-	-	-	-	4,600,000	-	3,600,000	-	1,520,501	9,720,501	9,720,501
Të tjera kredi dhe të arkëtueshme	-	-	-	-	-	-	-	-	731,114	731,114	731,114
Mjetet monetare dhe ekivalentët e saj	-	-	-	-	540,849	-	101,565	-	30,394	672,808	672,808
Gjithsej aktive financiare që mbahen me kosto të amortizuara	-	-	-	-	5,140,849	-	3,701,565	-	2,282,009	11,124,423	11,124,423

* Këto janë aktive që nuk e plotësojnë SPPI ose aktivet e mbajtura për tregtim ose ato që menaxhohen dhe performanca e të cilave vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë.

** Këto janë aktive që plotësojnë SPPI duke përfshirur aktivet e mbajtura për tregtim ose që menaxhohen dhe performanca e të cilave vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë.

*** Aktivitetet me klasifikim kreditor AAA - AA konsiderohen nga njësia ekonomike si të aktive me rrezik të ulët kreditor.

Shpalosjet në vijim në lidhje me asetet tona financiare më 31 dhjetor 2017 janë të paraqitura, në mënyrë që të mundësohet krahasimi me subjektet që zbatojnë SNRF 9 nga 1 janari 2018:

Në euro	Aktivet që nuk janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (Non-SPPI)*		Aktivet që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (SPPI)**		Vlera e mbartur (SNK 39) e aktiveve që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit të analizuara në bazë të klasifikimit kreditor (vlera e mbartur bruto në rast të aktiveve që mbahen në kosto të amortizuara)				Vlera e drejtë e aktiveve të klasifikuara si A – D ose të pa klasifikuara (duke përfshirur aktivet me rrishtues kreditor të ulët)		
	Vlera e drejtë	Fitimi/ (humbja) e vlerës nga vlera e drejtë	Vlera e drejtë	Fitimi/ (humbja) e vlerës nga vlera e drejtë	AAA-AA***	A	BBB	BB-D	Pa klasifikim kreditor	Gjithsej për klasifikimin A – D dhe pa klasifikim	Vlera e drejtë e aktiveve të klasifikuara si A – D ose të pa klasifikuara (duke përfshirur aktivet me rrishtues kreditor të ulët)
Aktivitetet financiare që mbahen deri në maturitet											
Obligacione qeveritare	-	-	-	-	-	-	-	-	2,560,697	2,560,697	2,560,697
Gjithsej aktivitetet financiare që mbahen deri në maturitet	-	-	-	-	-	-	-	-	2,560,697	2,560,697	2,560,697
Kreditë dhe të arkëtueshmet:											
Depozita në bankë	-	-	-	-	5,465,000	-	3,900,000	-	1,720,181	11,085,181	11,085,181
Të tjera kredi dhe të arkëtueshme	-	-	-	-	-	-	-	-	722,957	722,957	722,957
Mjetet monetare dhe ekivalentët e saj	-	-	-	-	520,549	-	100,369	-	9,948	630,866	630,866
Gjithsej aktive financiare që mbahen me kosto të amortizuara	-	-	-	-	5,985,549	-	4,000,369	-	2,453,086	12,439,004	12,439,004

* Këto janë aktive që nuk e plotësojnë SPPI ose aktivet e mbajtura për tregtim ose ato që menaxhohen dhe performanca e të cilave vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë.

** Këto janë aktive që plotësojnë SPPI duke përfshirur aktivet e mbajtura për tregtim ose që menaxhohen dhe performanca e të cilave vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë.

*** Aktivitetet me klasifikim kreditor AAA - AA konsiderohen nga njësia ekonomike si të aktive me rrezik të ulët kreditor.

3. Adoptimi i standardeve dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara (vazhdim)

SNRF 15, Të ardhurat nga kontratat me konsumatorët (publikuar më 28 maj 2014 dhe efektive për periudhat që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018). Standardi i ri prezanton parimin kryesor që të ardhurat duhet të njihen kur mallrat ose shërbimet i transferohen klientit, me çmimin e transaksionit. Çdo mall ose shërbim i lidhur që është i dallueshëm duhet të njihet veçmas, dhe çdo zbritje ose skonto me çmimin e kontratës në përgjithësi duhet të ndahet për elementët e veçantë. Kur shuma ndryshon për çfarëdo arsye, shuma minimale duhet të njihet nëse ato nuk janë në rrezik të madh për anulimin. Kostot e shkaktuara për të siguruar kontratat me klientët duhet të kapitalizohen dhe të amortizohen gjatë periudhës kur konsumohen përfitimet nga kontrata.

Ndryshimet në SNRF 15, Të ardhurat nga kontratat me konsumatorët (publikuar më 12 prill 2016 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018). Ndryshimet nuk ndryshojnë parimet themelore të Standardit, por sqarojnë se si duhet zbatuar këto parime. Ndryshimet sqarojnë se si të identifikojnë një detyrim (premtimi për të transferuar një të mirë ose një shërbim për një klient) në një kontratë; si të përcaktohet nëse një kompani është kryesori (ofruesi i një të mirë ose shërbimi) ose një agjent (përgjegjës për rregullimin e të mirave ose shërbimeve që duhet të ofrohen); dhe si të përcaktohet nëse të ardhurat nga dhënia e licencës duhet të njihen në një moment ose me kalimin e kohës. Përveç sqarimeve, ndryshimet përfshijnë dy lehtësime shtesë për të zvogëluar koston dhe kompleksitetin për një shoqëri kur ajo e zbaton në fillim standardin e ri. Dega nuk ka pasur ndikim të madh nga miratimi i SNRF 15 ngaqë kontratat me klientë sipas SNRF 15 janë të limituara.

KIRFN 22 - Transaksionet në valutë të huaj dhe konsiderata paraprake (publikuar më 8 dhjetor 2016 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018). Interpretimi adreson mënyrën e përcaktimit të datës së transaksionit me qëllim të përcaktimit të kursit të këmbimit për t'u përdorur në njohjen fillestare të aktivit, shpenzimeve ose të ardhurave (ose një pjesë të tij) lidhur me mosnjohjen e një aktivi jo-monetar ose jo-monetar detyrimi që rrjedh nga një paradhënie paraprake në një monedhë të huaj. Sipas SNK 21, data e transaksionit me qëllim të përcaktimit të kursit të këmbimit për tu përdorur në njohjen fillestare të aktivit, shpenzimeve ose të ardhurave (ose një pjesë të tyre) është data në të cilën një njësi ekonomike fillimisht njihë aktivin jo-monetar ose detyrimin jo-monetar që rrjedh nga shuma paraprake. Nëse ka pagesa të shumta ose faturat parapagimi, atëherë njësi ekonomike duhet të përcaktojë datën e transaksionit për çdo pagesë ose marrje parapagimi. KIRFN 22 zbatohet vetëm në rrethanat në të cilat një njësi ekonomike njihë një aktiv jo-monetar ose detyrim jo-monetar që rrjedh nga një shqyrtim paraprak. KIRFN 22 nuk ofron udhëzime aplikimi për përcaktimin e zërave monetarë dhe jo monetarë. Një pagesë paradhënie ose marrje në përgjithësi shkakton njohjen e një aktivi jo-monetar ose të detyrimit jo-monetar, megjithatë, ai gjithashtu mund të krijojë një aktiv ose detyrim monetar. Një njësi ekonomike mund të ketë nevojë të zbatojë gjykimin për të përcaktuar nëse një element është monetar ose jo-monetar. Dega nuk ka pasur ndikim të madh në pasqyra financiare nga miratimi i ndryshimeve.

Ndryshimet në SNRF 2, pagesa e bazuar në aksione (publikuar më 20 qershor 2016 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018). Ndryshimet nënkuptojnë që kushtet e kushtëzimit të performancës jo të tregut do të ndikojnë në matjen e transaksioneve të pagesave të bazuara në aksione të rregulluara në mjete monetare në të njëjtën mënyrë si shpërblimet e shlyerjes së kapitalit. Ndryshimet sqarojnë gjithashtu klasifikimin e një transaksioni me një tipar të shlyerjes neto në të cilën njësi ekonomike mban një pjesë të specifikuar të instrumentave të kapitalit neto, të cilat përndryshe do t'u jepeshin palës tjetër pas ushtrimit (ose dhënies), në këmbim për shlyerjen e detyrimit tatimor të palës tjetër që shoqërohet me pagesën e bazuar në aksione. Marrëveshjet e tilla do të klasifikohen si kapital të rregulluar në tërësinë e tyre.

Në përfundim, ndryshimet sqarojnë gjithashtu kontabilitetin për pagesat e bazuara në aksione të rregulluara në mjete monetare të cilat janë modifikuar për tu shlyer në kapital, si vijon (a) pagesa e bazuar në aksione matet duke iu referuar vlerës së drejtë të instrumentit të kapitalit të dhënë në datën e modifikimit; (b) pasivi është çregjistruar pas modifikimit, (c) pagesa e bazuar në aksione të rregulluar me kapital, njihet deri në masën që shërbimet janë kryer deri në datën e modifikimit dhe (d) diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit në datën e modifikimit dhe shuma e njohur në kapital në të njëjtën datë, regjistrohet menjëherë në fitim ose humbje. Dega nuk ka pagesa të bazuara në aksione dhe kështu ndryshimet nuk kanë ndikim në pasqyrat e saj financiare.

Transferimet e Pronës për Investim - Ndryshimet në SNK 40 (publikuar më 8 dhjetor 2016 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018). Ndryshimet sqarojnë kërkesat për transferimet në ose nga prona për investim në lidhje me pronat në ndërtim e sipër. Para ndryshimeve, nuk kishte udhëzime specifike për transferimet e pronave për investim në ndërtim e sipër në SNK 40.

Ndryshimi sqaron se nuk kishte ndërmend të ndalonte transfertat e një prone në ndërtim ose zhvillim, të klasifikuar më parë si inventar, tek prona për investim kur ka një ndryshim të dukshëm në përdorim. SNK 40 është ndryshuar për të përforcuar parimin e transfertave në ose jashtë pronës së investimit në SNK 40 për të specifikuar që një transferim në ose jashtë pronës së investimit duhet të bëhet vetëm kur ka pasur një ndryshim në përdorimin e pronës; dhe një ndryshim i tillë në përdorim do të përfshinte një vlerësim nëse prona kualifikohet si një pronë për investim. Një ndryshim i tillë në përdorim duhet të mbështetet me prova. Dega nuk ka pasur ndikim të madh në pasqyra financiare nga miratimi i ndryshimeve në pasqyrat e saj financiare.

3. Adoptimi i standardeve dhe interpretimeve të reja ose të rishikuara (vazhdim)

Përmirësimet vjetore të SNRF 2014-2016 - Ndryshimet në SNRF 1 të SNK 28 (publikuar më 8 dhjetor 2016 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2018). SNRF 1 u ndryshua dhe disa nga përjashtimet afatshkurtra nga SNRF-të në lidhje me dhënien e informacioneve shpjeguese rreth instrumenteve financiare, përfitimeve të punonjësve dhe njësive të investimit u hoqën, pasi ato përjashtime afatshkurtra e kanë shërbyer qëllimin e synuar. Ndryshimet në SNK 28 sqarojnë se një njësi ekonomike ka një zgjedhje investimesh për investime për matjen e investitorëve me vlerë të drejtë në përputhje me SNK 28 nga një organizatë e kapitaleve sipërmarrëse, ose një fond të përbashkët, njësi besimi ose njësi të ngjashme përfshirë fondet e sigurimeve të lidhura me investimet. Përveç kësaj, një njësi ekonomike që nuk është një njësi ekonomike investuese mund të ketë një shoqëri ose sipërmarrje të përbashkët që është një njësi investimi. SNK 28 lejon një njësi ekonomike të tillë që të mbajë matjet e vlerës së drejtë të përdorura nga ai njësi ekonomike investuese ose sipërmarrje e përbashkët kur zbaton metodën e kapitalit neto. Ndryshimet sqarojnë se kjo zgjedhje është gjithashtu e disponueshme në çdo investim. Dega nuk kishte asnjë ndikim në pasqyra financiare që vjen nga miratimi i këtyre ndryshimeve.

4. Standardet e reja kontabël

Standarde dhe interpretime të reja janë nxjerrë që janë të detyrueshme për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2019 ose më vonë dhe të cilat Dega nuk ka miratuar në mënyrë të hershme.

SNRF 16 "Qiratë" (publikuar më 13 janar 2016 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019). Standardi i ri përcakton parimet për njohjen, matjen, prezantimin dhe paraqitjen e qirasë. Të gjitha qiratë rezultojnë në faktin që qiramarrësit ka të drejtën e përdorimit të një aktivi në fillim të qirasë dhe, nëse pagesat e qirasë bëhen me kalimin e kohës, gjithashtu merr financime. Prandaj, SNRF 16 eliminon klasifikimin e qerave qoftë kjo si qera operative ose qira financiare siç kërkohet nga SNK 17 dhe, në vend të kësaj, prezanton një model të vetëm të kontabilitetit të qiramarrësit. Qiramarrësit do të kërkohet të njohin: (a) aktivet dhe detyrimet për të gjitha qiratë me një afat më të gjatë se 12 muaj, përveç nëse aktivi nënligjor është me vlerë të vogël; dhe (b) zhvlerësimin e aktiveve të qirasë veç e veç nga interesi për detyrimet e qirasë në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse. SNRF 16 në thelb përcjell kërkesat e kontabilitetit të qiradhënësit në SNK 17. Prandaj, një qiradhënës vazhdon të klasifikojë qiratë e tij si qera operative ose qira financiare dhe të llogarisë këto dy lloje të qirasë ndryshe. Dega ka vendosur që do të zbatojë standardin nga data 1 janar 2019, kur miratimi i tij është i detyrueshëm duke përdorur metodën retrospektive të modifikuar, pa ri-paraqitur të dhënat krahasuese. Dega aktualisht po vlerëson ndikimin e standardit të ri në pasqyrat financiare të saj.

SNRF 17 "Kontratat e Sigurimeve" (publikuar më 18 maj 2017 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021). SNRF 17 zëvendëson SNRF 4, i cili i ka dhënë mundësi shoqërive që të mbajnë kontabilitetin për kontratat e sigurimit duke përdorur praktikat ekzistuese. Si pasojë, ishte e vështirë për investitorët të krahasojnë performancën financiare të shoqërive të ngjashme të sigurimit. SNRF 17 është një standard i vetëm i bazuar në parime për të llogaritur të gjitha llojet e kontratave të sigurimit, duke përfshirë kontratat e risigurimit që një sigures mban. Standardi kërkon njohjen dhe matjen e grupeve të kontratave të sigurimit në: (i) një vlerë aktuale të rregulluar nga rreziku i flukseve të ardhshme të parasë (flukset monetare të përmbushjes) që përfshijnë të gjithë informacionin në dispozicion për flukset e mjeteve monetare të përmbushjes në një mënyrë që është në përputhje me informacionin e tregut të vëzhgueshëm; plus (nëse kjo vlerë është një detyrim) ose minus (nëse kjo vlerë është një aktiv) (ii) një shumë që përfaqëson fitimin e pafitur në grupin e kontratave (marzhi i shërbimit kontraktual). Siguresit do të njohin fitimin nga një grup i kontratave të sigurimit gjatë periudhës që ata ofrojnë mbulim sigurimi, dhe pasi ato lirohen nga rreziku. Nëse një grup i kontratave është ose bëhet humbje, një njësi ekonomike do të njohë menjëherë humbjen. Dega aktualisht po vlerëson ndikimin e ndryshimeve në pasqyrat e saj financiare. Në Nivelin e Grupit, VIG caktoi këshilltarë me reputacion për të bërë një studim paraprak për të identifikuar dhe vlerësuar bazën për iniciativën e SNRF 17. Qëllimi ishte identifikimi i situatës si dhe i mangësive teknike dhe funksionale, të cilat duhet të adresohen në kuadër të projektit të zbatimit të SNRF 17/9. Faza para-studimore përfshinë intervista dhe mbledhje pune me departamentet përkatëse dhe disa kompani VIG në Evropën Qendrore dhe Lindore dhe Austri. Dokumentimin e boshllëqeve, kërkesat për vendime dhe rekomandimet. Disa boshllëqe u identifikuan dhe po analizohen më në detaje për momentin. Për më tepër, vendimi i rëndësishëm i menaxhimit u përcaktua nga këshilltarë të mirënjohur dhe tashmë i është prezantuar menaxhimentit.

KIRFN 23 "Pasiguria mbi trajtimin e Taksave mbi të Ardhurat" (publikuar më 7 qershor 2017 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019). SNK 12 specifikon mënyrën e llogaritjes së tatimit aktual dhe të shtyrë, por jo si të pasqyrojë efektet e pasigurisë. Interpretimi sqaron se si të zbatohen kërkesat e njohjes dhe të matjes në SNK 12 kur ka pasiguri mbi trajtimet e tatimit mbi të ardhurat. Një njësi ekonomike duhet të përcaktojë nëse duhet të konsiderojë çdo trajtim të pasigurt tatimor veç e veç ose së bashku me një ose më shumë trajtime të tjera të pasigurt tatimore bazuar në atë metodë që parashikon sa më mirë zgjidhjen e pasigurisë. Një njësi ekonomike duhet të supozojë se një autoritet tatimor do të shqyrtojë shumat që ka të drejtë të shqyrtojë dhe të ketë njohuri të plotë për të gjitha informacionet e lidhura me to gjatë kryerjes së këtyre kontrolleve.

4. Standardet e reja kontabël (vazhdim)

Nëse një njësi ekonomike arrin në përfundim se nuk është e mundur që autoriteti tatimor të pranojë një trajtim të pasigurt tatimor, efekti i pasigurisë do të pasqyrohet në përcaktimin e fitimit ose humbjes së tatueshme, bazës tatimore, humbjeve tatimore të papërdorura, kredive të papërdorura tatimore ose normave tatimore duke përdorur shumën më të mundshme ose vlerën e pritur, në varësi të metodës që njësi ekonomike pret të parashikojë më mirë zgjidhjen e pasigurisë. Një njësi ekonomike do të pasqyrojë efektin e një ndryshimi në fakte dhe rrethana ose në informacione të reja që ndikojnë në gjykimet ose vlerësimet e kërkuara nga interpretimi si një ndryshim në vlerësimin kontabël. Shembujt e ndryshimeve në fakte dhe rrethana ose informacione të reja që mund të rezultojnë në rivlerësimin e një gjykimi apo vlerësimi përfshijnë, por nuk kufizohen në, ekzaminimet ose veprimet e një autoriteti tatimor, ndryshimet në rregullat e vendosura nga një autoritet tatimor ose skadimi i një drejta e autoritetit tatimor për të shqyrtuar ose rishqyrtuar një trajtim tatimor. Mungesa e një marrëveshjeje ose mosmarrëveshjeje nga një autoritet tatimor me një trajtim tatimor, në veçuar, nuk ka të ngjarë të përbëjë një ndryshim në fakte dhe rrethana apo informata të reja që ndikojnë në gjykimet dhe vlerësimet e kërkuara nga interpretimi. Dega aktualisht po vlerëson ndikimin e ndryshimeve në pasqyrat e saj financiare.

Shitja ose dhurimi i aktiveve midis një Investitori dhe Bashkëpunëtorit të tij ose sipërmarrjes së përbashkët - Ndryshimet në SNRF 10 dhe SNK 28 (të publikuara më 11 shtator 2014 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë në ose pas një date që do të përcaktohet nga BSNK). Këto ndryshime adresojnë një mospërputhje midis kërkesave të SNRF 10 dhe atyre në SNK 28 në trajtimin e shitjes ose të kontributit të aktiveve ndërmjet një investitori dhe shoqërisë së tij ose sipërmarrjes së përbashkët. Pasoja kryesore e ndryshimeve është se një fitim ose humbje e plotë njihet kur një transaksion përfshin një biznes. Një fitim ose humbje e pjesëshme njihet kur një transaksion përfshin aktivet që nuk përbëjnë një biznes, edhe nëse këto mjete mbahen nga një filial. Dega aktualisht po vlerëson ndikimin e ndryshimeve në pasqyrat e saj financiare.

Interesat afatgjata në shoqëritë dhe sipërmarrjet e përbashkëta - Ndryshimet në SNK 28 (publikuar më 12 tetor 2017 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 Janarit 2019). Ndryshimet sqarojnë që njësitë raportuese duhet të zbatojnë SNRF 9 për huatë afatgjata, aksionet preferenciale dhe instrumente të ngjashme që janë pjesë e një investimi neto në një metodë të kapitalit neto të investuar para se të mund ta zvogëlojnë këtë vlerë bartëse me një pjesë të humbjes së të investuarit që tejkalon shumën e interesit të investitorit në aksionet e zakonshme. Dega aktualisht po vlerëson ndikimin e ndryshimeve në pasqyrat e saj financiare.

Përmirësimet vjetore të SNRF-ve 2015-2017 - Ndryshimet në SNRF 3, SNRF 11, SNK 12 dhe SNK 23 (publikuar më 12 dhjetor 2017 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019). Ndryshimet ndikojnë në katër standarde. Në SNRF 3 u sqarua se një blerës duhet të rimendojë interesin e tij të mbajtur më parë në një operacion të përbashkët kur të marrë kontrollin e biznesit. Në anën tjetër, SNRF 11 tani shpjegon në mënyrë eksplicite se investitori nuk duhet të rimarrë peshën e interesit të mbajtur më parë kur të marrë kontrollin e përbashkët të një operacioni të përbashkët, ngjashëm me kërkesat ekzistuese kur një pjesëmarrës bëhet një sipërmarrje e përbashkët dhe anasjelltas. SNK 12 i ndryshuar shpjegon se një njësi ekonomike njihet të gjitha pasojat e tatimit mbi të ardhurat e dividendëve në rastet kur ka njohur transaksionet ose ngjarjet që gjenerojnë fitimet e shpërndara, p.sh. në fitim ose humbje ose në të ardhura të tjera përmbledhëse. Tani është e qartë se kjo kërkesë zbatohet në të gjitha rrethanat përderisa pagesat për instrumentet financiare të klasifikuara si kapital janë shpërndarjet e fitimeve dhe jo vetëm në rastet kur pasojat tatimore janë rezultat i normave të ndryshme tatimore për fitimet e shpërndara dhe të pashpërndara. SNK 23 i rishikuar tani përfshin udhëzime të qarta se huamarrjet e fituara posaçërisht për financimin e një aktivi të specifikuar janë përjashtuar nga grupi i kostove të huasë të përgjithshme të pranueshme për kapitalizim vetëm derisa aktivi specifik është në thelb i plotë. Dega aktualisht po vlerëson ndikimin e ndryshimeve në pasqyrat e saj financiare.

Ndryshimet në SNK 19 "Ndryshimi i Planit, Reduktimi ose Zgjidhja" (publikuar më 7 shkurt 2018 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2019). Ndryshimet specifikojnë se si të përcaktohen shpenzimet e pensioneve kur ndodhin ndryshime në planin e përcaktuar pensional. Kur plani ndryshohet, një reduktim ose shlyerje ndodh, SNK 19 kërkon që të rivlerësohet neto detyrimi ose aktivi për përfitimet e përcaktuara. Ndryshimet kërkojnë përdorimin e supozimeve të përditësuara nga ky rivlerësim për të përcaktuar koston aktuale të shërbimit dhe interesin neto për pjesën e mbetur të periudhës raportuese pas ndryshimit të planit. Para ndryshimeve, SNK 19 nuk specifikonte se si të përcaktohen këto shpenzime për periudhën pas ndryshimit të planit. Duke kërkuar përdorimin e supozimeve të përditësuara, ndryshimet pritet të japin informacion të dobishëm për përdoruesit e pasqyrave financiare. Kompania aktualisht po vlerëson ndikimin e ndryshimeve në pasqyrat e saj financiare.

Ndryshimet në Kornizën Konceptuale për Raportimin Financiar (publikuar më 29 mars 2018 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020). Korniza Konceptuale e rishikuar përfshin një kapitull të ri mbi matjen; udhëzimet për raportimin e performancës financiare; përkufizime dhe udhëzime të përmirësuara - në veçanti përkufizimi i një detyrimi; dhe sqarime në fusha të rëndësishme, të tilla si rolet e kujdestarisë, kujdesi dhe pasiguria e matjes në raportimin financiar.

4. Standardet e reja kontabël (vazhdim)

Përkufizimi i një biznesi - Ndryshimet në SNRF 3 (publikuar më 22 tetor 2018 dhe efektive për blerjet nga fillimi i periudhës raportuese vjetore që fillon më ose pas 1 janarit 2020). Ndryshimet rishikojnë përkufizimin e një biznesi. Një biznes duhet të ketë inpute dhe një proces thelbësor të cilat së bashku kontribuojnë ndjeshëm në aftësinë për të krijuar rezultate. Udhëzimi i ri ofron një kornizë për të vlerësuar kur një input dhe një proces shtesë janë të pranishëm, duke përfshirë edhe kompanitë e fazës së hershme që nuk kanë prodhuar rezultate. Një forcë punëtore e organizuar duhet të jetë e pranishme si kusht për klasifikimin si biznes nëse nuk ka rezultate. Përcaktimi i termit "rezultate" është ngushtuar për t'u përqëndruar në mallrat dhe shërbimet e ofruara për konsumatorët, duke gjeneruar të ardhura nga investimet dhe të ardhura të tjera, dhe përjashton kthimet në formë të kostove më të ulëta dhe përfitimeve të tjera ekonomike. Gjithashtu nuk është më e nevojshme të vlerësohet nëse pjesëmarrësit e tregut janë në gjendje të zëvendësojnë elementët e humbur ose të integrojnë aktivitetet dhe aktivet e fituara. Një njësi ekonomike mund të aplikojë një 'test përqëndrimi'. Aktivet e blera nuk do të përfaqësonin një biznes nëse në thelb e gjithë vlera e drejtë e aktiveve bruto të blera është e përqëndruar në një aktiv të vetëm (ose një grup aktivesh të ngjashme). Ndryshimet janë të mundshme dhe Kompania do t'i zbatojë ato dhe do të vlerësojë ndikimin e tyre nga 1 janari 2020.

Përkufizimi i materialitetit - Ndryshimet në SNK 1 dhe SNK 8 (publikuar më 31 tetor 2018 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2020). Ndryshimet sqarojnë përkufizimin e materialitetit dhe si duhet zbatuar duke përfshirë në përkufizim udhëzime që deri më tani ishin paraqitur diku tjetër në SNRF. Përveç kësaj, shpjegimet që shoqërojnë definicionin janë përmirësuar. Së fundmi, ndryshimet sigurojnë që përkufizimi i materialitetit të jetë i qëndrueshëm në të gjitha SNRF-të. Informacioni është material nëse kur nuk përmendet, shprehet gabimisht ose fshehet është e pritshme që të ndikojë në vendimet që përdoruesit kryesorë të pasqyrave financiare të përgjithshme të bëjnë mbi bazën e atyre pasqyrave financiare, të cilat sigurojnë informacion financiar për një njësi raportuese specifike. Kompania aktualisht po vlerëson ndikimin e ndryshimeve në pasqyrat e saj financiare.

Përveç nëse nuk është përshkruar ndryshe më lartë, standardet dhe interpretimet e reja nuk priten të ndikojnë në mënyrë të konsiderueshme në pasqyrat financiare të Degës.

5. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël

Politikat kontabël të paraqitura më poshtë janë zbatuar në mënyrë të vazhdueshme në të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare dhe janë aplikuar në mënyrë të vazhdueshme nga Dega, përveçse rastet kur është shprehur ndryshe.

(a) Monedha e huaj

Transaksionet në monedhë të huaj janë transaksione të ndërmarra nga Dega në monedha ndryshe nga ajo me të cilën Dega operon.

Transaksionet në monedhë të huaj përkthehen në monedhën funksionale sipas kursit të këmbimit në datën e transaksionit. Aktivet dhe detyrimet monetare në monedhë të huaj përkthehen në Euro me kursin e këmbimit në datën e raportimit. Diferencat që lindin nga kurset e këmbimit njihen në të ardhura ose humbje. Aktivet dhe detyrimet jo monetare përkthehen në monedhën funksionale në bazë të kostos historike në monedhën e huaj duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit.

(b) Klasifikimi i kontratave të sigurimit

Produktet e sigurimit të Degës klasifikohen në momentin e krijimit, për arsye kontabël, si kontrata sigurimi. Një kontratë, e cila klasifikohet si kontratë sigurimi mbetet e tillë derisa të gjitha të drejtat dhe detyrimet shuhen ose pushojnë së ekzistuari. Kontratat nën të cilat Dega pranon të marrë një rrezik sigurimi të rëndësishëm nga një palë tjetër (policë-mbajtësi) duke rënë dakort të kompensojë policë-mbajtësin ose përfitues të tjerë për një ngjarje të caktuar të pasigurtë (ngjarja siguroese) e cila ka efekte negative dhe ndikon në policë-mbajtësin apo përfituesit e tjerë, klasifikohet si kontratë sigurimi. Rreziku i sigurimit është i ndryshëm nga rreziku financiar. Rreziku financiar është rreziku i ndryshimeve të ardhshme të mundshme në një ose më shumë norma interesi specifike, çmimet e letrave me vlerë, çmimet e komoditeteve, kursi i këmbimit, indekset e çmimeve ose të normave, vlerësimi i aftësisë kredituese, indekset e kreditimit ose variabla të tjerë, të siguruar në rastin e variablave jo-financiare kur variabli nuk është specifik për një palë në kontratë. Kontratat e sigurimit mund të transferojnë një pjesë të rrezikut financiar.

5. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

Kontratat e përgjithshme të sigurimit. Detyrimet e sigurimit janë llogaritur në mënyrë të vecantë për të gjitha produktet e sigurimit dhe janë të përbëra nga primet e angazhimeve të ardhshme (të pafituara), rreziku i angazhimeve të ardhshme (të pambaruara) dhe humbjet e angazhimeve të ardhshme (të papaguara në datën e mbylljes së vitit financiar). Detyrimet e sigurimit (provizionet) paraqesin vlerësime të pagesave të ardhshme për dëmet e raportuara dhe të paraportuara. Dega nuk i skanton detyrimet e sigurimit. Çdo ndryshim në vlerësim është reflektuar në rezultatet e operacioneve në periudhën në të cilën vlerësimet janë ndryshuar. Dega ka përdorur kërkesat e rregullatorëve të sigurimeve ose mbikëqyrësve për të vendosur përgjegjësitë e duhura të sigurimit

Prime të krijuara nga aktiviteti i përgjithshëm i sigurimit Primet e shkruara bruto përbëjnë shumat e detyruara gjatë vitit financiar në përputhje me sigurimin direkt pavarësisht faktit se këto shuma mund ti përkasin plotësisht ose pjesërisht një periudhe kontabël të mëpasshme. Primet prezantohen bruto nga detyrimet e komisioneve ndaj ndërmjetësve dhe nuk përfshijnë tatimet dhe detyrime tatimore të bazuara tek primet. Primet janë fituar që nga data e lidhjes me rrezikun, për periudhën e dëmshpërblimit, në bazë të rrezikut të nënshkruar.

Rezerva për primin e pafituar Rezerva e primit të pafituar në të gjitha segmentet e biznesit përfshin atë pjesë të primeve të shkruara bruto e cila vlerësohet të fitohet në vitin financiar pasardhës, duke përdorur metodën ditore në bazë proporcionale 1/365, e rregulluar nëse nevojitet në mënyrë që të reflektojë çdo ndryshim të ndodhjes së rrezikut gjatë periudhës së mbuluar nga kontrata. Megjithatë, të gjitha produktet e Degës kanë rrezik linear dhe asnjë rregullim për ndryshime të rrezikut nuk është bërë. Primi i pafituar është ajo pjesë e primit e cila lidhet me periudha pas datës së raportimit. Primi i pafituar llogaritet nga primet e nënshkruara të cilat prezantohen bruto nga detyrimet e komisioneve ndaj ndërmjetësve dhe përjashtojnë tatimet dhe detyrimet tatimore të bazuara tek primet. Kostot e shtyra të marrjes në sigurim njihen më vete si aktive.

Kostot e shtyra të marrjes në sigurim. Shpenzimet e blerjes janë kostot që një sigures ka për të shitur, nënshkruar dhe filluar një kontratë të re të sigurimit. Shpenzimet e blerjes kapitalizohen dhe ngarkohen me shpenzime në proporcion me të ardhurat e pritura të njohura. Për të lidhur kostot e blerjes me të ardhurat përkatëse të primit, kostot e blerjes ndahen sipas grupimeve të kontratave të sigurimit në përputhje me mënyrën e blerjes, shërbimitervisimit dhe matjes së rentabilitetit të kontratave të sigurimit të Degës. Kostot e blerjes të paamortizuara klasifikohen si një aktiv.

Dëmet të krijuara nga aktiviteti i përgjithshëm i sigurimit. Dëmet e papaguara vlerësohen duke rishikuar dëmet individuale dhe duke provizionuar dëmet e ndodhura por ende të paraportuara, efekti i ngjarjeve të parashikuara të brendshme dhe të jashtme, të tilla si ndryshimet e procedurave në trajtimin e dëmeve, inflacioni, tendencat juridike, ndryshimet legjislative dhe eksperiencat e mëparshme. Dëmet e pazgjithura vlerësohen duke shqyrtuar kërkesat individuale dhe duke bërë kompensim për dëmet e shkaktuara por jo të raportuara, efektin e ngjarjeve të parashikueshme të brendshme dhe të jashtme, të tilla si ndryshimet në procedurat e trajtimit të kërkesave, inflacioni, trendet gjyqësore, ndryshimet legjislative dhe përvojat dhe tendencat e kaluara. Detyrimet e sigurimit për demet e pazgjithura nuk zbriten. Rregullimet për detyrimet e sigurimit të dëmeve të vendosura në vitet e mëparshme janë pasqyruar në pasqyrat financiare të periudhës në të cilën bëhen rregullimet dhe shpalosen veçmas nëse janë materiale. Detyrimet e sigurimit për demet e shkaktuara por jo të raportuara vlerësohen në bazë të metodës trekëndëshe për produktet e Përgjegjësinë Motorike të Palës së Tretë ("MTPL") dhe produkteve të tjera përveç Produkteve Shëndetësore, për të cilat llogaritet 1.5% e premisë së fituar pasi që nga kjo linjë biznesi ka një nje zhvillim shumë të shkurtër. Ndërkohë që Bordi i Drejtorëve konsideron se detyrimet e sigurimit për dëmet dhe marrjet nga risigurimi janë të drejta, detyrimi përfundimtar mund të ndryshojë si rrjedhojë e informacioneve dhe ngjarjeve të mëvonshme dhe mund të rezultojë në një rregullim të shumës së dhënë. Rregullimet për detyrimet e sigurimit reflektohen në pasqyrat financiare në periudhën në të cilën bëhet rregullimi.

Kërkesat dhe rezervat që rrjedhin nga fondi i kompensimit. Byroja e Sigurimeve të Kosovës ("BKS") administron sistemin për shitjen e sigurimit të detyrueshëm të automjeteve me përgjegjësi të palës së tretë ("CTPL") në kufirin e Republikës së Kosovës (të "përbashkëta") të automjeteve të huaja të regjistruara që nuk janë në posedim të një sigurimi të tillë, në emër të të gjitha shoqërive të sigurimit të licensuara nga Banka Qendrore e Kosovës për të shitur sigurimin e CTPL brenda Territorit të Kosovës. BKS-ja i dërgon çdo shoqërie sigurimi një pjesë mujore të primeve bruto të marra (duke përfshirë TVSH-në dhe tatimin mbi primet, të cilat pastaj përfshihen në deklaratat personale të shoqërive të sigurimit). Çdo shoqëri sigurimi kërkohet që të kontribuojë me një përqindje të caktuar të primeve bruto të marra (neto nga tatimi i lidhur premium) me BKS për kërkesat dhe kostot e tjera administrative të grupit dhe aktivitetet e anëtarësimit të BKS. Përveç kësaj, çdo shoqëri sigurimi kërkohet që të kontribuojë në BKS për Fondin e Garancisë Kosova ("Fondi i Garancisë"), i cili është themeluar nën "Rregullën 3, një rregullore amenduese mbi Sigurimin e Automjeteve Motorike të Detyrueshme të Palës së Tretë", Seksioni 4 i 27 qershorit 2002. Roli i saj është të zgjidhin kërkesat e sigurimit që lidhen me aksidentet e shkaktuara nga automjetet e pasiguruara, automjetet e panjohura ose ngjarje të tjera të specifikuara. Është financuar në mënyrë të barabartë nga të gjitha shoqëritë e sigurimeve në territorin e Kosovës të licensuar nga BQK-ja për të shitur sigurimin e CTPL. Shoqëritë e sigurimeve kanë marrë përgjegjësi kolektive për sigurimin e Fondit të Garancisë me fonde të mjaftueshme për të qenë në gjendje të përmbushin të gjitha pretendimet e ardhshme në rast se pretendimet dhe shpenzimet e bëra nga Fondi i Garancisë janë më të larta se suficieti i tij i ruajtur.

5. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

Rezervat e dëmeve nga BKS janë pjesë e detyrimeve të kontratës së sigurimit të Shoqërisë. Kontributi për fondin e kompensimit shpenzohet në fitim ose humbje kur ato ndodhin.

Angazhimet për dëmet në proces gjyqësor. Një pjesë e konsiderueshme e dëmeve janë në proces gjyqësor, për të cilat Dega ka regjistruar detyrimin përkatës në bazë të vlerësimeve të menaxhmentit dhe angazhimet janë paraqitur në shënimin 32.

Aktivitet e risigurimit. Dega cedon primet e siguruara dhe rrezikun në rrjedhën normale të biznesit me potencialin e humbjes neto nëpërmjet diversifikimit të rrezikut. Aktivitet dhe detyrimet me prejardhje nga kontrata risiguroese të ceduara prezantohen më vete, ashtu si edhe aktivitet dhe detyrimet nga kontratat e lidhura të sigurimit, sepse marrëveshjet risiguroese nuk e lehtësojnë Degën nga detyrimet direkte që ajo ka ndaj policëmbajtësit. Politika e degës për risigurimin është themeluar në mënyrë që të kufizojë humbjet e saj potenciale që mund të vijnë si rrjedhim i ekspozime të gjata për përgjegjësi ndaj palëve të treta ("MTPL"), pronën dhe obligimet e linjave të biznesit. Risigurimi i tillë përfshin marrëveshjet fakultative (për pronën) dhe ato bazë, mbi bayën e trepicës dhe pjesëmarrjen e kuotave (pronë ose kargo).

Të drejtat sipas kontratave që sjellin një transferim të rëndësishëm të rrezikut të sigurimit kontabilizohen si aktive të risigurimit. Të drejtat sipas kontratave të cilat nuk transferojnë një rrezik të rëndësishëm për Degën, kontabilizohen si instrumenta financiarë.

Primet e risiguruara për risigurimin e ceduar njihen si shpenzim në mënyrë që të jenë konsistente me njohjen e primeve të lidhura me kontratat e sigurimit. Për sigurimin e përgjithshëm të biznesit, primet e risigurimit njihen si shpenzim përgjatë gjithë periudhës në të cilën mbulimi i risigurimit jepet në bazë të modeleve të rrezikut të risiguar. Pjesa e pashpenzuar e primit të risigurimit të ceduar përfshihet në aktivitet e risiguruara. Shuma e njohur si aktiv i risiguar matet në mënyrë që të jetë konsistente me matjet e provizionit të mbajtur në përputhje me kontratat e sigurimit.

Të arkëtueshmet e risigurimit përfshijnë komision risigurimi sipas primeve të ceduara të risiguroesit dhe të arkëtueshmet nga shoqëritë risiguroese në lidhje me dëmet e paguara, të cilat klasifikohen si të ardhura dhe provizionohen më vete. Aktivitet e risiguroimeve rishikohen për zhvlerësim në çdo datë raportimi. Vlera e një aktiviteti ndryshon nëse ka një evidencë objektive nga një ngjarje e ndodhur pas njohjes fillestare të tij, se Dega nuk mund të recuperojë të gjithë shumën totale dhe impakti i ngjarjes në shumën që Dega do recuperojë mund të matet saktë.

Të Arkëtueshmet dhe Detyrimet nga sigurimet. Shumat për dhe nga policëmbajtësit, agjentët dhe risiguroesit janë instrumenta financiarë që përfshihen në të arkëtueshmet dhe detyrimet nga sigurimet, dhe jo me provizionet e kontratave të siguroimeve ose aktiveve të risigurimit.

Testi i mjaftueshmërisë së detyrimeve. Në çdo datë raportimi Dega bën një test të mjaftueshmërisë të rezervave të dëmeve. Testet e para që realizohen janë Analiza e Raportit të Dëmeve dhe Analizën e Zhvillimit të provizioneve të dëmeve. Analiza e raportit të dëmeve realizohet çdo vit në mënyrë individuale për linjat kryesore të biznesit. Llogaritjet realizohen më vete për dëmet si dhe për dëmet që përfshijnë kostot e blerjeve si dhe kosto të tjera të jashtme për trajtimin e dëmeve. Në realizimin e kësaj analize Dega merr në konsideratë vlerësimet aktuale të fluksve monetare dalëse. Dega nuk i skonton këto flukse monetare pasi pjesa më e madhe e dëmeve priten të zgjidhen brenda një viti.

Për më tepër, Dega kryen çdo vit analizën e zhvillimit të provizioneve të dëmeve për të përcaktuar metodologjinë e rezervës. Kjo analizë kryhet në mënyrë të veçantë por dhe të kombinuar për RBNS (të raportuara por ende të pambyllura) dhe IBNR (të ndodhura por të paraportuara). Në rastet kur analiza paraqet parregullsi të theksuara, rregullime të caktuara i bëhen metodologjisë së rezervës. Nëse një mungesë indentifikohet ajo i alokohet fitimit ose humbjes duke krijuar një provizion për rrezikun e paskaduar nga humbjet që lindin nga testi i mjaftueshmërisë së detyrimeve.

Provizioni për primin e pafituar. Provizioni për primet e pafituara në të gjitha segmentet e biznesit përfshin proporcionin e primeve bruto të shkruara që vlerësohet të fitohen në vitin financiar pasues, duke përdorur bazën e përditshme proporcionale 1/365, përshtatur nëse është e nevojshme për të pasqyruar ndonjë ndryshim në incidencën e rrezikut gjatë periudhës së mbuluar nga kontrata. Primet e pafituara janë ajo pjesë e primeve që lidhet me periudhat pas datës së raportimit. Primi i pafituar llogaritet mbi primet e shkruara të cilat deklarohen bruto nga komisionet e pagueshme për ndërmjetësit dhe përjashtohen nga taksat dhe detyrimet e vëna mbi primet. Shpenzimet e shtyra të blerjes njihen veçmas si një aktiv. Llogaritja e rezervave të primeve të pafituara rregullohet me nenin 5 të Bankës Qendrore të Kosovës "Vlerësimi provizionit për primin e pafituar" në "RREGULLORE PËR VLERËSIMIN DHE MBAJTJEN E PROVIZIONEVE TEKNIKE DHE MATEMATIKE PËR SIGURUESIT JETË DHE JO-JETË" miratuar më 28 prill 2016.

(c) Instrumentet financiare

Instrumentet financiare të Degës maten me koston e amortizuar në varësi të kategorisë së tyre të matjes.

5. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

i) Njohja

Instrumentet financiare të Degës (aktivet dhe detyrimet) fillimisht regjistrohen me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit. Vlera e drejtë në njohjen fillestare dëshmohet më së miri nga çmimi i transaksionit. Një fitim ose humbje në njohjen fillestare regjistrohet vetëm nëse ka një diferencë midis vlerës së drejtë dhe çmimit të transaksionit që mund të evidentohen nga transaksionet e tjera të tregut të tanishëm të vrojtueshëm në të njëjtin instrument ose me një teknikë vlerësimi, inputet e të cilave përfshijnë vetëm të dhënat nga tregjet e vëzhgueshme.

ii) Klasifikimi

Aktivtë financiarë të Degës klasifikohen si investime në letra me vlerë dhe kreditë dhe llogaritë e arkëtueshme (depozitat me afat me bankat dhe të arkëtueshmet e sigurimeve). Detyrimet financiare janë klasifikuar si detyrime të tjera financiare (përfshirë detyrimet e sigurimit / tregtisë dhe detyrimet e tjera) dhe janë përlogaritur kur pala tjetër kryen detyrimet e saj sipas kontratës dhe mbahen me kosto të amortizuara duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Huatë dhe llogaritë e arkëtueshme janë të kuotuarat dhe aktive financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme të tjera përveç atyre që shoqëria synon të shesë në të ardhmen e afërt. Huatë dhe llogaritë e arkëtueshme përfshijnë **depozitat me afat me bankat dhe sigurimet dhe të arkëtueshmet e tjera** dhe mbahen me kosto të amortizuara duke përdorur metodën e interesit efektiv, neto e provizionit për humbjet e shkaktuara nga zhvlerësimi.

iii) Ç'regjistrimi

Dega ç'regjiston një aktiv financiar nëse (a) humbet të drejtat kontraktuale mbi flukset e ardhshme të parasë ose (b) transferon të drejtat për të marrë flukset kontraktuale të parasë nga aktivtë financiarë në transaksione ose ka hyre në transaksione përmes ndërkohë që (i) është transferuar i gjithë rreziku dhe përfitimet nga aktivtë financiarë ose (ii) as të transferon as të mbajnë në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, por pa mbajtur kontrollin. Kontrolli ruhet në qoftë se pala tjetër nuk ka aftësinë praktike për të shitur asetin në tërësinë e saj për një palë të tretë të palidhur pa pasur nevojë të vendosë kufizime shtesë për shitjen.

Shoqëria ç'regjiston një detyrim financiar kur detyrimet kontraktuale shuhet, anulohen ose maturohen.

iv) Matja e kostos së amortizuar

Kosto e amortizuar e një aktivi apo detyrimi financiar është vlera me të cilën aktivi ose detyrimi financiar është matur në njohjen fillestare, duke zbritur këstet e paguara, plus ose minus amortizimin e akumuluar. Interesi i përlogaritur përfshin amortizimin e kostove të transaksioneve të shtyra në njohjen fillestare dhe të çdo primi ose zbritje deri në maturim duke përdorur metodën e interesit efektiv. Të ardhurat e përlogaritura të interesit dhe shpenzimet e përlogaritura të interesit, duke përfshirë edhe kuponin e përlogaritura dhe zbritjen ose shpërblimin e përlogaritur (përfshirë tarifat e shtyra në fillim, nëse ka), nuk paraqiten veçmas dhe përfshihen në vlerat bartëse të zërave në pasqyrën e pozicionit financiar.

v) Netimi

Aktivtë dhe detyrimet financiare mund të netohen dhe tepricat neto të paraqiten në bilanc vetëm kur Shoqëria ka të drejta ligjore për të netuar shumat dhe ka për qëllim të arkëtojë ose të mbylli aktivin apo detyrimin neto në të njëjtën kohë. Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten të netuara vetëm kur lejohet nga standartet e kontabilitetit, ose për fitime dhe humbje që lindin nga transaksione me natyrë të njëjtë përgjatë aktivitetit të Degës.

vi) Zhvlerësimi i aktiveve financiare të mbajtura me koston e amortizuar

Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje kur ndodhin si rezultat i një ose më shumë ngjarjeve ("ngjarja") që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të aktivit financiar dhe që kanë ndikim në shumën ose kohën e flukseve monetare të ardhshme të vlerësuarat të aktivit financiar ose grupit të aktiveve financiare që mund të vlerësohen me besueshmëri. Nëse Dega konstaton se nuk ka dëshmi objektive se zhvlerësimi ka ndodhur për një aktiv financiar të vlerësuar individualisht, qoftë i rëndësishëm apo jo, ai përfshin aktivin në një grup aktivesh financiare me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë dhe vlerëson kolektivisht ato për zhvlerësim. Faktorët kryesorë që Dega konsideron në përcaktimin nëse një aktiv financiar është zhvlerësuar janë statusi i saj i vonuar, detyrimet që mund të kompensohen për të njëjtin klient dhe realizueshmëria e kolateralit të lidhur, nëse ka.

5. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

vi) Zhvlerësimi i aktiveve financiare të mbajtura me koston e amortizuar (vazhdim)

Kriteret e tjera kryesore të mëposhtme përdoren gjithashtu për të përcaktuar nëse ka dëshmi objektive që ka ndodhur një humbje nga zhvlerësimi:

- çdo pjesë ose këst është vonuar dhe pagesa e vonuar nuk mund t'i atribuohet një vonese të shkaktuar nga sistemet e shlyerjes;
- pala përjeton një vështirësi të konsiderueshme financiare siç dëshmohet nga informacionet e saj financiare;
- pala tjetër është në faliment ose riorganizimin financiar;
- ka ndryshim negativ në statusin e pagesave të palës tjetër, si rezultat i ndryshimeve në kushtet ekonomike kombëtare ose lokale që ndikojnë palën; ose
- vlera e kolateralit, nëse ka, zvogëlohet ndjeshëm si rezultat i përkeqësimit të kushteve të tregut.

(d) Mjete monetare dhe ekuivalentë me to

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë paratë në dorë, depozitat afat shkurtër në banka dhe investime të tjera afatshkurtra shumë të likuide me maturim origjinal prej tre muajsh ose më pak. Paraja dhe ekuivalentët e saj mbarten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Depozitat afatgjata me maturitet origjinale më shumë se tre muaj klasifikohen si depozita me afat në banka si nënkategori e huave dhe aktiveve financiare të arkëtueshme.

(e) Depozita me afat

Depozitat me afat paraqiten në pasqyrën e pozicionit financiar me shumën e principalit të tyre dhe klasifikohen sipas maturitetit. Depozitat me afat me maturitet fillestar më të vogël se tre muaj klasifikohen si ekuivalentë të mjeteve monetare. Interesi llogaritet në bazë të të drejtave të konstatuara dhe interesi i arkëtueshëm pasqyrohet në aktive të tjera.

(f) Të arkëtueshme të tjera

Të arkëtueshmet e tjera deklarohen me koston e tyre minus humbjet nga zhvlerësimi (shiko politikën kontabël 5.c. vi.)

(g) Llogaritë e arkëtueshme nga sigurimi

Llogaritë e arkëtueshme nga sigurimi njihen fillimisht me vlerën e drejtë dhe maten më pas me koston e amortizuar të tyre, minus humbjet nga zhvlerësimi dhe përfshijnë paratë e gatshme të mbajtura nga agjentët. Të arkëtueshmet e sigurimeve vlerësohen për zhvlerësim në çdo datë raportimi.

(h) Pajisje

(i) Njohja dhe Matja

Ndertesat dhe pajisjet maten me koston minus zhvlerësimin e akumuluar dhe humbjet nga zhvlerësimi.

Kostoja përfshin shpenzimet që janë drejtpërdrejt të atribuueshme ndaj koston së blerjes së aktivit. Kosto e aktiveve të ndërtuara vetë përfshin koston e materialeve dhe punës direkte, çdo kosto tjetër drejtpërdrejt e atribuueshme që sjell aktivin në gjendjen e tij të parashikuar të punës, si dhe koston e çmontimit dhe zhvendosjes së aktivit dhe rikthimit të vendndodhjes së tij në gjendjen e mëparshme. Programet e blera dhe që janë integrale në funksionimin e pajisjes me të cilën lidhen kapitalizohen si pjesë e saj.

Kur pjesët e një aktivit kanë jetëgjatësi të ndryshme, ato konsiderohen si elementë të veçantë (komponentë kryesorë) të pajisjes.

(ii) Kosto të mëtejshme

Kosto e zëvendësimit të një pjese të një elementi të aktiveve afatgjata materiale njihet nga Dega në vlerën e mbetur të elementit nëse pritet që prej këtij zëvendësimi të rrjedhin përfitime të ardhshme ekonomike për Degën dhe nëse kjo kosto mund të matet në mënyrë të besueshme. Të gjitha kostot e tjera njihen në pasqyrën e humbje fitimeve si një shpenzim në periudhën kur ato ndodhin.

Paradhëniet që kanë të bëjnë me Prona apo Paisje kapitalizohen dhe prezantohen në një kategori të veçantë.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

5. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(iii) Zhvlerësimi

Zhvlerësimi për të gjitha kategoritë e paisjeve llogaritet nëpërmjet metodës lineare duke marrë jetëgjatësinë e plotë të pasurisë. Normat vjetore të zhvlerësimit janë:

	%
Mobilje Zyre dhe Paisje	20
Mjete Motorrike	20
Kompjutera	20

(i) Aktive afatgjata jo-materiale

(i) Njohja dhe matja

Aktivitet e patrupëzuara që blihen deklarohen me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet nga zhvlerësimi.

(ii) Kosto të mëtejshme

Shpenzimet e mëtejshme kapitalizohen vetëm kur ato rrisin përfitimet e ardhshme ekonomike të trupëzuara në aktivin specific me të cilin lidhen. Gjithë shpenzimet e tjera njihen atëherë kur ndodhin.

(iii) Amortizimi

Amortizimi i ngarkohet fitimit apo humbjes mbi bazën e metodës lineare mbi jetëgjatësinë e aktiveve të patrupëzuara, të cilat fillojnë të zhvlerësohen që nga data kur ato janë në dispozicion për t'u përdorur. Normat vjetore të amortizimit, të bazuara mbi jetëgjatësinë e aktivitet në periudhën aktuale apo krahasuese, janë si më poshtë:

	%
Programe Kopjuterike	10

(j) Huamarrjet

Huamarrjet përfshijnë kredi të marra nga organizata të ndryshme. Fillimisht, huamarrjet njihen me vlerën e drejtë minus kostot e transaksionit. Pas njohjes fillestare, huamarrjet maten me kosto të amortizuara, duke pasqyruar gjithashtu diferencat e mundshme midis kostos dhe vlerës nominale që do të njihen si fitim apo humbje për periudhën e huamarrjes, llogaritur mbi bazat e një interesi efektiv.

(k) Rënie në vlerë

(i) Aktivitet financiare sipas 5, (c), (vi)

(ii) Aktivitet jo-financiare

Vlera kontabël e aktiveve jo-financiare të Degës rishqyrtohet në çdo datë bilanci për të përcaktuar nëse ekziston ndonjë tregues për rënie në vlerë. Në qoftë se ekziston ndonjë tregues i tillë atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e aktivitet.

Një humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera e mbartur e një aktivi ose njësisë e tij e gjenerimit të mjeteve monetare tejkalon shumën e tij të rikuperueshme. Njësia gjeneruese e mjeteve monetare është grupi më i vogël i identifikueshëm i aktiveve që gjeneron flukse monetare të pavarura nga aktive dhe grupe të tjera. Humbja nga rënia në vlerë njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve.

Vlera e rikuperueshme e një aktivi ose e një njësisë gjeneruese të mjeteve monetare është vlera më e lartë midis vlerës në përdorim dhe vlerës reale pasi janë zbritur kostot e shitjes. Në përlogaritjen e vlerës në përdorim, flukset e pritshme për t'u arkëtuara aktualizohen duke përdorur një normë para efektit të taksës e cila reflekton vlerësimet momentale të tregut për vlerën në kohë të parasë si edhe rrisqet specifike që lidhen me aktivitet.

(l) Provizionet

Një provizion njihet kur Dega e ka një detyrim ligjor ose konstruktiv, si rezultat i një ngjarje të kaluar, dhe për tu shlyer ky detyrim do duhet të ndërmerret një pagesë e ardhshme. Provizionet janë përcaktuar duke skontuar flukset e pritshme të parasë para normës së tatimit. Provizionet pasqyrojnë vlerësimet aktuale të tregut për vlerën kohore të parasë dhe, kur është e përshtatshme, rreziqet specifike ndaj detyrimit.

5. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(m) Përfitimet e Punonjësve

(i) Kontributet e detyrueshme për sigurimet shoqërore

Dega kryen vetëm kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që sigurojnë përfitimet e pensionit për punëtorët pas daljes në pension. Kontributet e degës për planin e pensionit klasifikohen në fitim ose humbje në momentin që ndodhin.

(ii) Pushimet vjetore të paguara

Dega njih si detyrim shumat e paskontuara të kostove të vlerësuara të lidhura me lejen vjetore që priten të paguhet në këmbim të shërbimeve të punonjësve për periudhën e mbyllur.

(n) Kostot e marrjes në sigurim

Shpenzimet e blerjes janë ato kosto që ndryshojnë dhe lidhen kryesisht me blerjen e kontratave të reja të sigurimit dhe rinovimit të tyre. Komisionet dhe shpenzimet e tjera që lidhen kryesisht me kontratat e sigurimit të lëshuara ose të përtëritura gjatë periudhës në të cilën kostot lindin, konsiderohen shpenzimet e blerjes.

(o) Qiratë

Qiratë në të cilat Dega është qiramarrëse klasifikohen si qira operative duke qënë se një pjesë e rëndësishme e rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë mbahen nga qiradhënësi. Pagesat e bëra sipas qirasë operative janë ngarkuar në fitim ose humbje në bazë të linjës së drejtë gjatë periudhës së qirasë.

(p) Tatimi mbi fitimin

Duke filluar nga data 1 Janar 2010, në përputhje me Ligjin mbi Tatimin e të Ardhurave të Korporatave no.03/L- 162 në Republikën e Kosovës, shoqëritë e sigurimeve janë të detyruar të paguajnë një taksë primi prej 5% (2017: 5%) mbi totalin e primeve bruto çdo tremujor. Primet e kthyer dhe rregullimet retrospektive të primeve zbriten nga primet bruto për të arritur në bazën tatimore.

Tatimi mbi primet e shkruara bruto është paraqitur veçmas si një zbritje nga primet e shkruara bruto. Tatimi i primeve përbën një pjesë të kostove të blerjes dhe njihet si shpenzim në momentin kur ndodh. Shoqëritë e sigurimeve nuk janë të detyruara të paguajnë taksë mbi fitimin, por çdo shoqëri është e detyruar të paguajë tatimin prej 10% mbi të ardhurat nga interesi.

Dega vlerëson dhe supozime që ndikojnë në shumat e njohura në pasqyrat financiare dhe vlerat kontabël të aktiveve dhe pasiveve brenda vitit të ardhshëm financiar. Vlerësimet dhe gjykimet vlerësohen vazhdimisht dhe bazohen në përvojën e menaxhmentit dhe në faktorë të tjerë, duke përfshirë pritjet e ngjarjeve të ardhshme që besohet të jenë të arsyeshme sipas rrethanave. Menaxhmenti gjithashtu bën gjykime të caktuara, përveç atyre që përfshijnë vlerësime, në procesin e zbatimit të politikave kontabël.

Vlerësimet që rrjedhin nga kontratat e sigurimit. Supozimet dhe pasiguritë që lidhen me zhvillimin e ardhshëm që ndikojnë në detyrimet e kontratës së sigurimit janë të shpalosura në shënimin 8.

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

6. Administrimi i rrezikut të sigurimit

Dega merr mbi vete rrezikun e sigurimit përmes kontratave të sigurimit në të cilat merr parasysh rrezikun e humbjes nga personat apo organizatat që janë drejtpërdrejt subjekt i humbjes. Dega është e ekspozuar ndaj pasigurisë që ka të bëjë me kohën, frekuencën dhe shkallën e dëmeve të lidhura me këto kontrata.

Dega menaxhon rrezikun nëpërmjet strategjive të risigurimit dhe nënshkrimit. Çmimi është i bazuar në supozime të cilat kanë parasysh trendet dhe përvojën historike. Ekspozimet janë të menaxhuara nëpërmjet dokumentimit të kufijve dhe kriterëve për nënshkrim. Risigurimi është përvetësuar për të zbutur efektin e humbjeve të mundshme në Degë nga ngjarjet e mëdha individuale apo katastrofike, për të siguruar akses ndaj rreziqeve të specializuara, dhe për të ndihmuar në menaxhimin e kapitalit. Politikat e risigurimit janë të shkruara me risiguroes të miratuar, mbi bazën e marrëveshjeve proporcionale ose marrëveshjeve me tejkalim të humbjes.

Kapitali rregullator menaxhohet edhe (jo vetëm) duke referuar rrezikun e sigurimit ndaj të cilit Dega mund të jetë e ekspozuar

Dega shkruan sigurime të pronave, detyrime, dhe rreziqe motorike kryesisht mbi dymbëdhjetë muaj kohëzgjatje. Rreziqet më të mëdha vijnë nga katastrofat natyrore, ndryshimi i klimës dhe katastrofa të tjera (dmth ashpërsia e lartë, ngjarje me frekuencë të ulët).

Një përqendrim i rrezikut mund të lindë nga një kontratë sigurimi e vetme lëshuar për një lloj policë-mbajtësi me tipare demografike të veçanta brenda një vendndodhje gjeografike ose në llojet e biznesit tregtar. Ndryshueshmëria relative e rezultatit zbutet në qoftë se ka një portofol të madh të rreziqeve të ngjashme.

Përqendrimi i provizioneve të dëmeve përmblihet më poshtë sipas llojit të kontratës duke iu referuar detyrimeve të sigurimit:

	2018			2017		
	Provizioni për dëme (Shënim 20)	Provizioni për dëme -risiguroesi (Shënim 12)	Neto	Provizioni për dëme (Shënim 20)	Provizioni për dëme -risiguroesi (Shënim 12)	Neto
Linja e biznesit						
Mjete motorike	7,623,187	2,653,434	4,969,754	7,100,471	2,581,290	4,519,181
Prona	427,519	329,720	97,798	534,463	432,687	101,776
Shëndeti dhe aksidentet	400,281	64,833	335,448	320,763	64,718	256,045
Të tjera	9,200	7,500	1,700	6,800	5,100	1,700
Totali	8,460,187	3,055,487	5,404,700	7,962,497	3,083,795	4,878,702

Përqendrimi i primeve sipas llojit të kontratës përmblihet më poshtë sipas referencës me detyrimet nga sigurimi:

	2018			2017		
	Primi i shkruar (Shënim 24)	Primi i ceduar (Shënim 25)	Neto	Primi i shkruar (Shënim 24)	Primi i ceduar (Shënim 25)	Neto
Linja e biznesit						
Mjete motorike	5,281,154	1,986,630	3,294,524	5,434,815	2,112,352	3,322,463
Prona	2,123,081	1,895,276	227,805	1,816,985	1,651,597	165,388
Shëndeti dhe aksidentet	2,101,291	102,618	1,998,673	1,575,023	48,764	1,526,259
Të tjera	704,232	597,281	106,951	398,407	309,767	88,640
Totali	10,209,758	4,581,805	5,627,953	9,225,230	4,122,480	5,102,750

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

6. Administrimi i rrezikut të sigurimit (vazhdim)

Më poshtë jepet një përmbledhje e ekspozimit maksimal ndaj rrezikut të sigurimit:

	2018	2017
	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të sigurimit *	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të sigurimit *
Linja e biznesit		
Mjete motorrike	37,563,600,000	39,182,400,000
Kasko	47,976,410	1,270,352,238
Prona	1,139,732,600	106,750,438
Të tjera Pronë	469,514,117	1,876,361,639
Totali	39,220,823.127	42,435,064,315

* Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të sigurimit është në bazë bruto dhe nuk përfshin pjesën e risigurimit. Përsa i përket automjeteve motorrike, ekspozimi bazohet në Ligjin e BQK-së (Ligji Nr. 03 / L-209, datë 27 korrik 2012) për dëmtimet personale maksimale 1.2 milion EUR dhe për dëmtimet motorrike maksimale 200 mijë EUR.

* Të gjitha policat e tjera kanë shuma individuale të siguruarra për police.

Dëmet aktuale të krahasuara me vlerësimet

Provizionet për koston përfundimtare të pritshme të shlyerjes së të gjitha kërkesave të ndodhura në lidhje me ngjarjet deri në atë datë, qoftë të raportuara apo jo, së bashku me shpenzimet e trajtimit të dëmeve, shumat e paguara më herët, bëhen në datën e raportimit.

Detyrimi për kërkesat e raportuara (të raportuara por jo të paguara ose "RBNS") vlerësohet rast pas rasti, duke pasur parasysh rethanat e kërkesës, informacionin në dispozicion dhe dëshmitë historike të madhësisë së pretendimeve të ngjashme. Rezervat e dëmeve rishikohen rregullisht dhe përditësohen kur lindin informacione të reja.

Vlerësimi i dëmeve të ndodhura, por jo të raportuara ("IBNR") në përgjithësi i nënshtrohet një shkalle më të lartë pasigurie sesa kërkesat e raportuara. Aktuarët e Degës kryesisht vlerësojnë provizionet e IBNR duke përdorur teknika statistikore ekstrapolimin e të dhënave historike me qëllim të vlerësimit të kostove përfundimtare të dëmeve.

Duke qenë se këto metoda përdorin informacion historik të zhvillimit të dëmeve, ato supozojnë se modeli i zhvillimit të dëmeve historike do të shfaqet përsëri në të ardhmen. Ka raste që kjo nuk mund të jetë gjithmonë kështu, për të cilat, për aq sa ato mund të identifikohen, lejohet që të modifikohet metoda e përdorur.

Këto rastet mund të jenë:

- Ekonomike, ligjore, politike dhe sociale (duke rezultuar në nivele të ndryshme të inflacionit sesa ato të pritura);
- Ndryshime në përpilimin e kontratave;
- Lulahatje të rastit, duke përfshirë ndikime të mëdha tek humbjet.

Dispozitat e IBNR fillimisht vlerësohen në një nivel bruto dhe kryhet një llogaritje e veçantë për të vlerësuar madhësinë e rikuperimit të risigurimeve.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

6. Administrimi i rrezikut të sigurimit (vazhdim)

Tabela e mëposhtme tregon dëmet aktuale të ndodhura të krahasuara me vlerësimet e mëparshme:

	2018	2017	2016	2015	2014
RBNS					
Vlerësimet fillestare për dëmet	5,006,430	4,234,210	3,804,282	3,405,432	3,112,320
Rezultatet aktuale në lidhje me dëmet e ngjara	1,053,503	542,789	726,853	1,062,725	614,983
Vlerësimet përfundimtare për dëmet	4,781,310	3,703,450	3,133,727	2,765,280	2,157,578
Shmangia në EUR	(828,383)	(12,029)	(56,298)	(422,573)	339,759
Shmangia në %	-16,55%	-0,28%	-1,48%	-12,4%	10,92%
IBNR					
Vlerësimet fillestare për dëmet	1,371,073	1,130,905	978,792	932,138	910,467
Rezultatet aktuale në lidhje me dëmet e ngjara	373,515	245,926	314,691	301,820	159,807
Vlerësimet përfundimtare për dëmet	614,753	796,198	919,756	494,248	463,758
Shmangia në EUR	382,805	88,781	(255,655)	136,070	286,902
Shmangia në %	27,92%	7,85%	-26,12%	14,6%	31,51%
Totali i shmangies	(445,578)	76,752	(311,953)	(268,503)	626,661

Rezerva teknike në vlerë prej 1,731,337 (2017: EUR 1,530,339) për Policat kufitare dhe Fondin e kompensimit nuk përfshihen në analizën e mësipërme, pasi rezerva për këto produkte llogaritet nga aktuarët e Byrosë së Sigurimeve të Kosovës.

Menaxhimi shqyrton vlerësimet e dëmeve bazuar në zhvillimin aktual të kërkesave dhe bën përshtatjet e duhura për metodologjitë e rregullimit të dëmeve. Është raportuar një balancë negative pasi ka disa kërkesa të vjetra në proces për të cilat është rivlerësuar rezerva në bazuar të vendimeve të gjykatës së shkallës së parë.

Testi i mjaftueshmërisë i detyrimeve

Detyrimet e sigurimit llogariten duke përdorur supozime historike.

Testi i mjaftueshmërisë së detyrimeve ("LAT") për sigurimin e jo-jetës është i kufizuar në pjesën e paskaduar të kontratave ekzistuese. Ai kryhet duke krahasuar vlerën e pritshme të dëmeve dhe shpenzimeve që i atribuohen periudhës në fuqi me shumën e primeve të pafituara në lidhje me këto polica pas zbritjes së kostove të shyra të drejtpërdrejta që kanë të bëjnë me linjat respective të sigurimit.

Flukset monetare të pritshme në lidhje me kërkesat dhe shpenzimet vlerësohen duke ju referuar përvojës gjatë pjesës së skaduar të kontratës, të rregulluar për humbjet individuale të cilat nuk priten të përsëriten.

LAT	DMTPL- DMTPL+	Kufitare	Kasko	Prona dhe të tjera	Shëndeti	Totali
Prime të shkruara bruto	4,100,668	643,776	536,709	2,827,314	2,101,319	10,209,786
UPR_31.12.16	2,193,549	24,304	170,830	761,889	136,992	3,287,564
UPR 31.12.17	2,073,615	33,282	254,387	1,161,757	184,035	3,707,076
DAC 31.12.17	535,605	3,163	35,105	138,437	57,303	769,613
Pagesa 2017 (ndodhur 2017)	786,890	57,005	267,584	87,631	872,197	2,071,307
RBNS 31.12.17 (ndodhur 2017)	385,942	189,154	34,100	59,765	64,820	733,781
IBNR and IBNER 31.12.17 (ndodhur 2017)	724,376	96,751	38,704	78,850	62,789	1,001,470
Shpenzime administrative	600,695	90,347	64,495	345,485	292,374	1,393,396
Raporti i dëmeve	45%	54%	75%	9%	49%	39%
Raporti i kostove	14%	14%	14%	14%	14%	14%
Raporti i kombinuar	59%	68%	89%	24%	63%	53%
URR	-	-	8,007	-	-	-

Sigma Interbalkanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

6. Administrimi i rrezikut të sigurimit (vazhdim)

Zhvillimi i dëmeve

Tabela e mëposhtme tregon zhvillimin gradual të vlerësimit të dëmeve përfundimtare sipas pretendimeve të bëra gjatë vitit. Vlerësimi ndryshoi në periudha individuale në varësi të kërkesave aktuale të paguara. Shuma bruto e provizioneve është totali i provizioneve të RBNS dhe IBNR. Krahasimi i vlerësimeve statistikore të provizioneve të mjaftueshme me shumën bruto të provizioneve sugjeron nivele të mjaftueshme të provizioneve për dëmet. Vlerësimet e dëmeve për linjat e biznesit me dëme materiale të bëra ose të vlerësuara nuk janë përfshirë në tabelë.

	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	Total
Vlerësim i dëmeve progresive											
- Në fund të vitit të marrjes në sigurim	3,204,020	3,792,345	2,830,042	4,164,518	3,715,972	2,858,953	10,050,515	3,199,015	3,520,379	3,360,237	40,695,996
- Një vit më vonë		4,390,553	3,386,214	4,800,054	4,002,857	2,746,081	9,293,313	4,079,892	3,862,671	3,815,885	40,377,520
- Dy vjet më vonë			3,629,256	4,959,121	4,158,943	3,053,115	9,503,854	4,094,473	3,470,477	3,974,773	36,844,012
- Tre vjet më vonë				5,239,225	4,226,620	2,921,881	9,601,091	4,343,759	3,439,549	4,256,028	34,028,153
- Katër vjet më vonë					4,406,853	2,914,516	9,619,160	4,537,623	3,557,289	4,529,880	29,565,321
- Pesë vjet më vonë						3,018,611	9,875,435	4,496,279	3,664,859	4,620,288	25,675,472
- Gjashhtë vjet më vonë							10,091,664	4,261,936	3,704,840	4,820,855	22,879,295
- Shtatë vjet më vonë								4,285,420	3,785,402	4,777,009	12,847,831
- Tetë vjet më vonë									4,023,890	4,777,079	8,800,969
- Nëntë vjet më vonë										5,354,951	5,354,951
Vlerësim i dëmeve progresive	3,204,020	4,390,553	3,629,256	5,239,225	4,406,853	3,018,611	10,091,664	4,285,420	4,023,890	5,354,951	47,644,443
Pagesat progresive	2,421,328	3,383,211	2,909,443	4,278,848	3,544,154	2,581,500	9,374,556	3,642,260	3,549,841	4,173,661	39,858,802
Shuma e njohur në pasqyra	782,692	1,007,342	719,813	960,377	862,699	437,111	717,108	643,160	474,049	1,181,290	7,785,641

6. Administrimi i rrezikut të sigurimit (vazhdim)

Analiza e sensitivitetit

Rreziqet e lidhura me kontratat e sigurimit të jo-jetës janë komplekse dhe subjekt i një numri variablash që e komplikojnë analizën sasiore të sensitivitetit. Dega përdor teknika statistikore dhe aktuariale duke përfshirë treguesë të tillë si raporti i humbjes së pritur.

Dega e konsideron si të mjaftueshëm detyrimin për dëmet e jo-jetës në sigurim që njihen në pasqyrat e veçanta të pozicionit financiar. Megjithatë, përvoja aktuale do të ndryshojë nga rezultati i pritur.

Një pamje e përgjithshme e humbjeve nga dëmet dhe raportit të kombinuar për vitin 2018 dhe 2017 jepet më poshtë:

	2018	2017
Raporti i dëmeve	64%	53%
Raporti i shpenzimeve	26%	33%
Raporti i kombinuar	90%	86%

Rezultatet e analizës së sensitivitetit që tregojnë impaktin mbi fitimin përpara tatimit paraqiten më poshtë. Për këtë lloj sensitiviteti tregohet impakti i një ndryshimi në një faktor të vetëm, duke mbajtur supozimet e tjera të pandryshuara:

	Impakti	2018	2017
Raporti i dëmeve			
5% rritje në raportin e dëmeve	humbje	(179,793)	(134,037)
5% rënie në raportin e dëmeve	fitim	179,793	134,037
Raporti i shpenzimeve			
5% rritje në raportin e shpenzimeve	humbje	(73,218)	(83,216)
5% rënie në raportin e shpenzimeve	fitim	73,218	83,216
Raporti i kombinuar			
5% rritje në raportin e kombinuar	humbje	(253,010)	(217,253)
5% rënie në raportin e kombinuar	fitim	253,010	217,253

7. Administrimi i rrezikut financiar

Transaksionet me instrumentë financiar mund të sjellin si rezultat risqe financiare shtesë për degën. Ata përfshijnë: rrezikun e Tregut, rrezikun e kredisë, rrezikun e likuiditetit dhe rrezikun e risigurimit. Më poshtë jepet një shpjegim për secilin risk të sipërpërmendur:

Rreziku i tregut

Rreziku i tregut përfshin tre tipe rreziku:

- Rreziku nga ndryshimet në kurset e këmbimit – rreziku që vlera e një instrumenti financiar të luhatet për shkak të ndryshimeve në kursin e këmbimit valutor.
- Rreziku i normës së interesit të vlerës së drejtë - rreziku që vlera e një instrumenti financiar do të luhatet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut.
- Rreziku i çmimit - rreziku që vlera e një instrumenti financiar do të luhatet si rezultat i ndryshimeve në çmimet e tregut, a janë ato ndryshime të shkaktuara nga faktorë specifikë për instrumentin individual ose emetuesin e tij ose faktorët që ndikojnë në të gjitha instrumentet e tregtuara në treg.

Rreziku i tregut mund të sjellë jo vetëm potencial për humbje, por edhe mundësinë për fitim.

Menaxhimi përcakton kufijtë mbi vlerën e rrezikut që mund të pranohet, i cili monitorohet në baza ditore. Megjithatë, përdorimi i kësaj qasjeje nuk parandalon humbjet jashtë këtyre kufijve në rast të lëvizjeve më të rëndësishme të tregut

Ndjeshmëria ndaj rrezikut të tregut të përfshirë më poshtë bazohen në një ndryshim në një faktor ndërkohë që mbajnë të gjithë faktorët e tjerë konstant. Në praktikë kjo nuk ka gjasa të ndodhë dhe ndryshimet në disa nga faktorët mund të lidhen - për shembull, ndryshimet në normën e interesit dhe ndryshimet në normat e monedhës së huaj.

7. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Rreziku i monedhës

Dega operon në një linjë biznesi dhe gjithë tranzaksionet kryhen në EUR për t'iu përmbajtur rregullores dhe kërkesave të saj të kapitalit. Rreziku i valutës në portofolin e investimeve është arritur duke përdorur aktivet/detyrimet, të cilat në parim përputhen. Më 31 Dhjetor 2018 dhe 2017 nuk ka transaksione në monedha të tjera përveçse në EUR. Rrjedhimisht, Dega nuk është e ekspozuar ndaj rrezikut të monedhës.

Rreziku i normës së interes

Rreziku i normës së interesit përbëhet nga rreziku që vlera e flukseve të ardhshme monetare të një instrumenti financiar do të luhatet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut dhe nga rreziku që maturitetet e aktiveve që mbartin interes do të ndryshojnë nga maturitetet e detyrimeve që mbartin interes dhe që janë përdorur për të financuar këto aktive. Kohëzgjatja brenda së cilës norma e interesit e një instrumenti financiar qëndron e fiksuar përcakton edhe shkallën e rrezikut të normës së interesit ndaj të cilit ekspozohet instrumenti. Më 31 Dhjetor 2018 dhe 2017 Dega nuk ka pasive me interes të konsiderueshëm dhe për këtë arsye nuk ka përqendrim të konsiderueshëm të rrezikut të normës së interesit. Normat e interesit të pranuar dhe / ose të paguara nga Dega për një instrument financiar janë të fiksuara. Si rezultat, Dega është e ekspozuar ndaj rrezikut të vlerës së drejtë dhe jo ndaj rrezikut të normës së interesit.

Rreziku i kredisë

Rreziku i kredisë i referohet rrezikut që pala tjetër do të dështojë në obligimet e saj kontraktuale duke rezultuar në humbje financiare për Degën. Përgjatë kursit normal të biznesit, teksa arkëtohen primet, këto fonde investohen për të shlyer obligimet e ardhshme të policave. Dega ekspozohet ndaj rrezikut të kredisë përmes titujve të borxhit të mbajtur deri në maturim, depozitave me afat, të arkëtueshmeve të sigurimit dhe kundërpartitë e risigurimit. Dega ka vendosur procedura të brendshme dhe udhëzime sipas të cilave partnerët e risigurimit duhet të kenë vlerësime BBB- ose më të larta sipas S&P, Moody apo AM Best dhe të plotësojnë kërkesat e VIG përsa i përket Rregullave të Sigurisë për Risigurimet. Dega menaxhon ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë në mënyrë të rregullt përmes monitorimit të ekspozimit ndaj titujve të borxhit dhe kundërpartive të depozitave me afat.

Ekspozimi maksimal i degës ndaj rrezikut të kredisë sipas klasës së aktiveve është pasqyruar në vlerën kontabël të aktiveve financiare në pasqyrën e pozicionit financiar si më poshtë. Cilësia e aktiveve dhe detyrimeve financiare dhe të sigurimit shpaloset në shënimet përkatëse:

	Shënimi	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Aktive të risigurimit	12	4,164,106	3,737,159
Aktive financiare të mbajtura në maturim	13	4,296,050	2,602,344
Depozita me afat me banka	14	9,793,592	11,220,670
Të arkëtueshme nga sigurimet dhe të tjera	16	731,114	722,957
Aktive të tjera	17	368,579	267,370
Mjete monetare dhe ekuivalentë	18	672,808	630,866
Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kreditit		20,026,249	19,181,366

Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Dega nuk do të përmbushë obligimet e saj që lidhen me detyrime financiare brenda periudhës kur duhet të shlyhen. Rreziku i likuiditetit është një rrezik i moderuar i brendshëm për aktivitetin e biznesit të Degës sepse disa prej aktiveve të blera dhe detyrimeve të shitura mund të kenë karakteristika likuiditeti që janë specifike. Nëse Dega do të kërkonte shumën të konsiderueshme brenda një periudhe të shkurtër duke tejkaluar kërkesat normale për mjete monetare, ajo mund të përballëj me vështirësi për të siguruar çmime tërheqëse. Pavarësisht kësaj, Dega ka akses në huamarrje më 31 Dhjetor 2018 dhe 2017. Dega menaxhon rrezikun e likuiditetit përmes monitorimit të vazhdueshëm të fluksit të parasë të parashikuar dhe atij aktual, duke përputhur maturitetet e aktiveve dhe detyrimeve financiare.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

7. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Aktivitet dhe detyrimet financiare të Degës më 31 dhjetor 2018 të detajuara sipas maturitetit paraqiten më poshtë:

	Më pak se 3 muaj	Midis 3 muaj dhe 1 vit	Midis 1 vit dhe 5 vjet	Totali
Aktivitet				
Mjete monetare dhe ekuivalentë me to	672,808	-	-	672,808
Depozita me afat me bankat	829,349	5,455,777	3,508,466	9,793,592
Të arkëtueshme nga sigurimet dhe të tjera	701,489	27,220	2,405	731,114
Aktive financiare të mbajtura në maturim	75,667	256	4,220,127	4,296,050
Aktive të risigurimit	778,114	955,395	2,430,597	4,164,106
Aktive të tjera	112,471	72,028	184,080	368,579
Totali i aktiveve financiare	3,169,898	6,510,676	10,345,675	20,026,249
Detyrimet *				
Provizione për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve	219,649	630,905	7,609,633	8,460,187
Provizione të primeve të pafituara	1,838,061	1,830,469	56,918	3,725,448
Depozita për Risigurimet	182,156	373,002	1,885,024	2,440,182
Të pagueshme të sigurimeve dhe të tjera të pagueshme	619,284	167,313	13,198	799,795
Totali i detyrimeve financiare	2,859,150	3,001,689	9,564,773	15,425,612
Pozicioni i likuiditetit neto	310,748	3,508,987	780,902	4,600,637

Aktivitet dhe detyrimet financiare të Degës më 31 dhjetor 2017 të detajuara sipas maturitetit paraqiten më poshtë:

	Më pak se 3 muaj	Midis 3 muaj dhe 1 vit	Midis 1 vit dhe 5 vjet	Totali
Aktivitet				
Mjete monetare dhe ekuivalentë me to	630,866	-	-	630,866
Depozita me afat me bankat	445,181	9,387,282	1,388,208	11,220,671
Të arkëtueshme nga sigurimet dhe të tjera	695,346	26,420	1,191	722,957
Aktive financiare të mbajtura në maturim	41,650	-	2,560,694	2,602,344
Aktive të risigurimit	478,680	1,178,485	2,079,994	3,737,159
Aktive të tjera	98,873	153,400	15,096	267,369
Totali i aktiveve financiare	2,390,596	10,745,587	6,045,183	19,306,365
Detyrimet				
Provizione për humbjet dhe shpenzimet e rregullimeve të humbjeve	732,410	4,521,930	2,708,157	7,962,497
Provizione të primeve të pafituara	1,238,418	1,410,041	655,497	3,303,956
Depozita për risigurimet	247,106	625,100	1,546,044	2,418,250
Të pagueshme të sigurimeve dhe të tjera të pagueshme	501,511	234,165	22,425	758,101
Totali i detyrimeve financiare	2,719,445	6,791,236	4,932,123	14,442,804
Pozicioni i likuiditetit neto	(328,849)	3,954,351	1,113,060	4,738,562

*) duke përfshiruar interesin neto të mbetur që i atribuohet zyrës qendrore

7. Administrimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Menaxhimi i rrezikut të kapitalit

Struktura e kapitalit të Degës përbëhet nga kapitali që i takon zotëruesve të kapitalit të Degës, duke përfshirë kapitalin e emetuar, rezervat dhe fitimet e pashpërdara. Dega menaxhon kapitalin e saj për të siguruar që nivelet e mjaftueshme të kapitalit të mbahen për Degën për të qenë në gjendje të bëjë të mundur vijimësinë e aktivitetit dhe të jenë në përputhje me kërkesat e kapitalit të rregullatorëve, duke maksimizuar kthimin tek palët e interesit përmes një optimizimi të bilancit të borxhit me kapitalin. Më 31 Dhjetor 2018 dhe 31 Dhjetor 2017, Dega ka përmbushur të gjitha kërkesat e kapitalit, duke përfshirë marzhin e aftësisë paguese dhe raportin e aktiveve që mbulojnë detyrimet e kontratës së sigurimit.

Në pajtim me Ligjin Nr. 03 / L-209 për Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës, dhe nenet 3, 27, 28, 30, 32, 34, 35, 41, 45, 46, 50 dhe 77 të Rregullores Nr. 2001/25 mbi Licencimin, Mbikëqyrjen dhe Rregullimin e Shoqërive të Sigurimeve dhe Ndërmjetësuesve të Sigurimeve të miratuar nga 23 shkurti 2017, rregullorja " RREGULLORE PËR LLOGARITJEN E KUFIRIT MINIMAL TË AFTËSISË PAGUESE, MJAFTUESHMËRINË E KAPITALIT DHE FONDIT GARANTUES PËR SIGURUESIT JO-JETË". Neni 9 "Mjaftueshmëria e kapitalit, kufiri i kërkuar i aftësisë paguese" rregullon kërkesat për shoqëritë që operojnë në tregun e sigurimeve të jo-jetës:

	Shënime	2018	2017
Totali i mbejtjeve neto që i atribuohet zyrës qendrore duke përfshirë kapitalin rregullator	18	5,695,646	5,595,560
Marzhi i aftësisë paguese (solvencës) me bazë primi		1,382,396	1,228,978
Marzhi i aftësisë paguese (solvencës) me bazë të dëmeve		865,904	1,421,762
Aftësia paguese mbi bazën e ritjes prej 150%		2,073,595	2,132,642
Fondi garantues sipas ligjit		3,200,000	3,200,000
Kërkesa për kapital sipas Fondit Garantues (vlera më e madhe mes 1 & 2)		3,200,000	3,200,000
Niveli aktual i aftësisë paguese për Degën		5,074,264	5,073,930
Në % të kapitalit të kërkuar		158,57%	158,56%

Më 23 shkurt 2017 Banka Qendrore e Kosovës paraqiti një rregullore të re ku aftësia paguese e kërkuar e llogaritur në bazë të primeve dhe dëmeve llogaritet me një metodë të ndryshme nga një vit më parë.

Rreziqe të tjera

Ndryshimet në rregulloret qeveritare për segmentet e tregut në të cilat Dega operon mund të prekin përfitueshmërinë e saj. Tregu i sigurimeve është subjekt i mbikëqyrjeve gjithëpërfshirëse dhe zhvilluese. Qëllimi kryesor i këtyre rregulloreve është mbrojtja e policëmbajtësve. Ndryshimet në ligjet dhe rregulloret aktuale të sigurimit mund të ndikojnë mënyrën me të cilën Dega drejton aktivitetin e biznesit dhe produktet që ofron. Për më tepër, përshtatja dhe amendimi i herë pas herëshëm i ligjeve të sigurimit ose rregulloreve mund t'i bëjë ato më kufizuese ose të rezultojnë në kosto më të larta sesa kërkesat në aktuale.

8. Vlerësimet dhe gjykimet në zbatimin e politikave kontabël

Dega bën gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël dhe shumat e raportuara të aktiveve, pasiveve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto vlerësime. Vlerësimet dhe supozimet themelore shqyrtohen në mënyrë të vazhdueshme. Menaxhmenti gjithashtu bën gjykime të caktuara, përveç atyre që përfshijnë vlerësime, në procesin e zbatimit të politikave kontabël.

Pretendimet dhe përfitimet e policëmbajtësit

Vlerësimi i detyrimit përfundimtar që rrjedh nga pretendimet e bëra sipas kontratave të sigurimit është vlerësimi më kritik kontabël i Degës. Vendimet e Degës për humbjet e raportuara dhe të paraportuara dhe vendosja e provizioneve rezultuese dhe risigurimi i lidhur me të, rikuperohen çdo vit dhe përditësohen dhe rregullimet që rrjedhin nga ky rishikim pasqyrohen në fitim ose humbje. Procesi bazohet në supozimin se përvoja e kaluar, e përshtatur për efektin e zhvillimeve aktuale dhe tendencat e mundshme, është një bazë e përshtatshme për parashikimin e ngjarjeve të ardhshme. Menaxhimi i rrezikut të sigurimit diskutohet në detaje në Shënimin 6, ndërsa dispozitat e kontratës së sigurimit analizohen në Shënimin 20.

Të arkëtueshmet nga sigurimet dhe humbjet nga zhvlerësimi

Llogaritë e arkëtueshme nga sigurimi dhe të tjera fillimisht njihen me vlerën e drejtë. Më pas të arkëtueshmet maten me koston e amortizuar minus humbjet nga zhvlerësimi.

8. Vlerësimet dhe gjykimet në zbatimin e politikave kontabël (vazhdim)

Vlerësimi i kompensimit për humbjet nga zhvlerësimi është gjithashtu një vlerësim i kryer nga menaxhimi. Të arkëtueshmet e sigurimeve vlerësohen për zhvlerësim në çdo datë raportimi. Të arkëtueshmet e sigurimeve me më shumë se një vit zhvlerësohen plotësisht nëse nuk ka probabilitet të lartë që ato të mblidhen. Një probabilitet i tillë ekziston kur Dega ka marrëdhënie afatgjatë me klientë të rëndësishëm ose kur Dega blen mallra dhe / ose shërbime nga i siguruari dhe llogaritë e arkëtueshme shlyhen në baza neto. Të arkëtueshmet e sigurimeve me më pak se një vit vlerësohen individualisht në rast se ka tregues se ato të nuk do të mblidhen dot.

Të arkëtueshmet e sigurimeve me më pak se një vit vlerësohen gjithashtu në baza kolektive të grupuara në bazë të karakteristikave të rrezikut të kredisë, zakonisht me datën e raportimit. Përqindjet e zhvlerësimeve të aplikuarra për secilën kategori të llogarive të arkëtueshme të sigurimeve me më pak se një vit, përfaqësojnë vlerësimin më të mirë të menaxhimit për humbjet e pritshme në të ardhmen dhe bazohen në historinë e rikuperueshmërisë dhe përvojën e tregut.

9. Prezantimi i vlerës së drejtë

Matjet e vlerës së drejtë për qëllime matjeje dhe / ose prezantimi analizohen sipas nivelit të hierarkisë së vlerës së drejtë, që vijon: (i) niveli i parë janë matjet me çmime të kuotuarra (të parregulluara) në tregjet aktive për aktivet ose detyrimet identike, (ii) matjet e nivelit të dy janë teknikat e vlerësimit me të gjitha informacionet materiale të vëzhgueshme për aktivin ose pasivin, ose drejtpërdrejt (dmth. si çmime) ose indirekt (të derivuara nga çmimet); dhe (iii) matjet e nivelit të tretë janë vlerësime që nuk bazohen në të dhënat e vëzhgueshme të tregut që është, inputet e padukshme). Menaxhimi aplikon gjykimin për kategorizimin e instrumenteve financiare duke përdorur hierarkinë e vlerës së drejtë. Nëse një matje e vlerës së drejtë përdor informacione të vëzhgueshme që kërkojnë një rregullim të rëndësishëm, kjo matje është një matje e Nivelit 3. Rëndësia e një informacioni vlerësohet në matjen e vlerës së drejtë në tërësinë e saj.

Nuk ka aktive të cilat janë vlerësuar me matje të papërsëritur të vlerës së drejtë.

(a) Aktivet dhe detyrimet që nuk maten me vlerën e drejtë, por për të cilat vlera e drejtë është e njohur

Vlera e drejtë e analizuar sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë dhe vlera kontabël e aktiveve dhe detyrimeve që nuk maten me vlerën e drejtë janë si më poshtë. Të arkëtueshmet e sigurimeve nuk përfshihen pasi për ato nuk kërkohet vlera e drejtë.

	Mbajtur deri në maturim	Hua dhe të arkëtueshme	Kosto të tjera të amortizuara	Vlera kontabël totale	Vlera e drejte
31 dhjetor 2018					
Mjete monetare dhe ekuivalente me to	-	672,808	-	672,808	672,808
Depozita me afat me banka	-	9,793,592	-	9,793,592	9,793,592
Aktive financiare të mbajtura deri në maturim	4,296,050	-	-	4,296,050	4,296,050
Të arkëtueshmet nga sigurimet dhe të tjera	-	731,114	-	731,114	731,114
Aktive të tjera	-	368,577	-	368,577	368,577
31 dhjetor 2017					
Mjete monetare dhe ekuivalente me to	-	630,866	-	630,866	630,866
Depozita me afat me banka	-	11,220,670	-	11,220,670	11,220,670
Aktive financiare të mbajtura deri në maturim	2,602,344	-	-	2,602,344	2,602,344
Të arkëtueshmet nga sigurimet dhe të tjera	-	722,957	-	722,957	722,957
Aktive të tjera	-	267,370	-	267,370	267,370

Aktivt financiarë të mbajtura me koston e amortizuar. Vlera e drejtë e instrumenteve me norma të luhatshme dhe instrumenteve afatshkurtër është normalisht vlera e tyre kontabël. Vlera e drejtë e vlerësuar e instrumentave të normës fikse të interesit bazohet në flukset monetare të ardhshme të parashikuara që priten të skontojnë me normat aktuale të interesit për instrumente të reja me rreziqe të ngjashme kreditore dhe maturime të mbetura. Vlera e drejtë e investimeve të mbajtura deri në maturim është përcaktuar në bazë të çmimeve të kuotuarra të shpallura nga Banka e Kosovës për të njëjtin instrument duke marrë në konsideratë maturim të ngjashëm me maturimin e instrumenteve të mbajtura nga Dega. Detyrimet financiare të Degës janë afatshkurtra dhe vlerat e tyre të drejta zakonisht janë të barabarta me vlerat e tyre të drejta.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

10. Aktive afatgjata materiale

Lëvizjet gjatë 2018 dhe 2017 janë si më poshtë:

	Pajisje zyre	Përmirësime të ambjenteve të marra me qera	Mjete motorrike	Pajisje kompjuterike	Totali
Kosto					
Në 1 janar 2017	453,806	-	292,886	138,204	884,896
Shtesa	8,793	10,753	23,136	8,790	51,472
Pakësime	-	-	-	-	-
Në 31 dhjetor 2017	462,599	10,753	316,022	146,994	936,368
Shtesa	27,275	6,398	70,068	17,668	121,409
Shiçje	-	-	(51,837)	-	(51,837)
Pakësime	(862)	-	(35,000)	-	(35,862)
Në 31 dhjetor 2018	489,012	17,151	299,253	164,662	970,078
Amortizimi i akumuluar					
Në 1 janar 2017	(368,788)	-	(205,690)	(75,215)	(649,693)
Shpenzimi i vitit	(19,584)	-	(17,825)	(14,017)	(51,426)
Pakësime	-	-	-	-	-
Në 31 dhjetor 2017	(388,372)	-	(223,515)	(89,232)	(701,119)
Shpenzimi i vitit	(18,662)	(3,158)	(22,682)	(14,203)	(58,705)
Shiçje	-	-	46,510	-	46,510
Pakësime	804	-	32,530	-	33,334
Në 31 dhjetor 2018	(406,230)	(3,158)	(167,157)	(103,435)	(679,980)
Vlera Neto kontabël					-
Në 31 dhjetor 2017	74,227	10,753	92,507	57,762	235,248
Në 31 dhjetor 2018	82,782	13,993	132,096	61,227	290,098

11. Aktive afatgjata jo-materiale

	Programe kompjuterike
Kosto	
Në 1 janar 2017	90,835
Shtesa	49,088
Në 31 dhjetor 2017	139,923
Shtesa	474
Në 31 dhjetor 2018	140,397
Amortizimi i akumuluar	
Në 1 janar 2017	(30,675)
Shpenzimi i vitit	(12,691)
Në 31 dhjetor 2017	(43,366)
Shpenzimi i vitit	(16,152)
Në 31 dhjetor 2018	(59,518)
Vlera Neto kontabël	
Në 31 dhjetor 2017	96,557
Në 31 dhjetor 2018	80,879

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

12. Aktive të risigurimit

Pjesa e risiguresit në detyrimet e sigurimit është si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	Ndryshimi	31 dhjetor 2017	Ndryshimi	31 dhjetor 2016
Pjesa e risiguresit në primin e pafitur					
Mjete motorrike	-	-	-	-	-
Pronë	742,786	274,101	468,685	344,892	813,577
Shendetit dhe Aksidente	552	(128)	680	(680)	-
Të tjera	365,281	181,282	183,999	17,051	201,050
	1,108,619	455,255	653,364	361,263	1,014,627
Pjesa e risiguresit në dëmet e raportuara					
Mjete motorrike	2,653,434	(72,145)	2,581,289	(283,633)	2,297,657
Pronë	329,720	102,967	432,687	(170,616)	262,071
Shendetit dhe Aksidente	62,156	(114)	62,042	(54,776)	7,266
Të tjera	10,177	(2,400)	7,777	44,414	52,191
	3,055,487	(28,308)	3,083,795	(464,610)	2,619,185
Totali	4,164,106	426,947	3,737,159	(103,347)	3,633,812

Aktivitet e risigurimit të Degës nuk janë të siguruara dhe as në vonesë apo të provizionuara. Aktivitet monitorohen sipas vlerësimit të kredisë. Për fund vitin 31 dhjetor 2018 dhe 2017 rreziku i kredisë të primeve të ceduara të risigurimit sipas vlerësimit është si më poshtë:

Vlerësimi	31 dhjetor 2018				31 dhjetor 2017			
	Prime të ceduara		Aktive të risigurimit		Prime të ceduara		Aktive të risigurimit	
	'në EUR	% e totalit	'në EUR	% e totalit	'në EUR	% e totalit	'në EUR	% e totalit
AA+	-	0.00%	-	0.00%	88,935	2.16%	42,972	1.15%
A+	3,647,367	79.61%	3,673,215	88.21%	3,385,080	82.11%	3,289,034	88.01%
A	200,408	4.37%	91,245	2.19%	147,421	3.58%	57,073	1.53%
AA	124,185	2.71%	36,758	0.88%	110,952	2.69%	89,021	2.38%
AA-	114,585	2.50%	728	0.02%	269,589	6.54%	77,053	2.06%
A-	79,814	1.74%	42,379	1.02%	97,815	2.37%	36,644	0.98%
BB+	-	0.00%	-	0.00%	-	0.00%	-	0.00%
BBB	834	0.02%	-	0.00%	22,688	0.55%	10,007	0.27%
BBB-	27,724	0.61%	-	0.00%	-	0.00%	-	0.00%
Pa vlerësuar	386,888	8.44%	319,781	7.68%	-	0.00%	135,355	3.62%
Totali	4,581,805	100.00%	4,164,106	100.00%	4,122,480	100.00%	3,737,159	100.00%

13. Aktive financiare të mbajtura me kosto të amortizuar

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Totali në vlerë nominale	4,260,000	2,550,000
Prim i paamortizuar	(39,873)	10,694
Interes i akumuluar	75,923	41,650
Totali	4,296,050	2,602,344

Investimet në letra me vlerë përfshijnë obligacione qeveritare të Republikës së Kosovës, të cilat kanë vlerën e 4,296,050 EUR (2017: 2,602,344). Obligacionet qeveritare janë blerë duke përdorur tregun primar dhe sekondar ndërmjet Raiffeisen Bank në Kosove dhe Bankës Kombëtare Tregtare dhe maturimi i tyre është 5 dhe 10 vjet.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

14. Depozita me afat me banka

Ndarja e depozitave me afat maturimi mbi tre muaj, por më pak se një vit nga banka është si më poshtë:

Depozita me afat	Agjensia	Vlerësimi	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
BANKA KOMBETARE TREGTARE	JCR	AAA	2,800,000	2,875,000
BANKA PER BIZNES KOSOVO	n/a	-	1,200,000	1,400,000
TEB BANK KOSOVO	Fitch	A+	1,800,000	2,590,000
NLB KOSOVO	Moody's	Ba1	2,400,000	2,700,000
BANKA QENDRORE E KOSOVES	n/a	-	320,501	320,181
TURKIYE IS BANKASI	Fitch	BB+	1,200,000	1,200,000
PROCREDIT BANK KOSOVO	Fitch	B+	-	-
Interes i akumuluar			73,091	135,489
Total depozita bankare			9,793,592	11,220,670

Mjetet monetare dhe depozitat e Degës janë vendosur pranë institucioneve financiare si më poshtë:

	Agjensia	Vlerësimi	31-dhjetor-18		31-dhjetor-17	
			Depozita dhe llogari rrjedhëse	Nga të cilat llogari rrjedhëse (shënimi 9)	Depozita dhe llogari rrjedhëse	Nga të cilat llogari rrjedhëse (shënimi 9)
PROCREDIT BANK KOSOVO	Fitch	B+	39,080	39,080	27,560	27,560
RAIFFEISEN KOSOVO	Moody's	A3	14,356	14,356	199,479	63,989
BANKA KOMBETARE TREGTARE	JCR	AAA	3,323,419	501,895	3,322,135	447,135
BANKA PER BIZNES KOSOVO	n/a	-	1,236,290	28,985	1,408,958	8,958
TEB BANK KOSOVO	Fitch	A+	1,844,245	24,598	2,599,425	9,425
Central Bank of Kosovo	n/a	-	320,501	-	320,181	-
BANKA EKONOMIKE	n/a	-	1,410	1,410	989	989
NLB KOSOVO	Moody's	Ba1	2,468,982	56,804	2,765,601	65,602
TURKIYE IS BANKASI	Fitch	BB+	1,218,118	5,680	1,207,208	7,208
Totali mjeteve monetare dhe depozitave bankare (përfshirë shënimin 18)			10,466,400	672,808	11,851,536	630,866

Depozitat me afat mbahen me institucionet financiare vendase. Norma e interesit për depozitat me afat gjatë vitit 2017 ishte në intervalet ndërmjet 0.9% deri 2.91% në vit (2017: 0.9% në 2.6% në vit). Në bazë të Rregullës 8 të miratuar nga Banka Qendrore e Kosovës është përcaktuar një shumë minimale kolaterale prej 3.200 mijë Euro të mbahet me llogarinë e BQK-së të paktën 10% dhe pjesa e mbetur me bankat e tjera tregtare, por jo më shumë se 30% në një bankë të vetme.

15. Kostot e shtyra të marrjes në sigurim

Kostot e shtyra të marrjes në sigurim përfshijnë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Komisione të agjentëve	334,538	199,280
Pagat e departamentit të marrjes në sigurim dhe shitjes	129,253	106,062
Tatimi mbi primin	204,915	173,112
Shpenzimi për tatimin nga supervizori	55,327	46,740
Totali	724,033	525,194

Lëvizjet në shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Gjendja më 1 janar	525,194	661,673
Rritje në shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim	397,678	41,469
Shpenzimet e shtyra të marrjes në sigurim të përdorura	(198,839)	(177,948)
Më 31 dhjetor	724,033	525,194

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

16. Llogari të arkëtueshme nga sigurimi dhe të tjera

Të arkëtueshmet nga sigurimet e agjentëve dhe klientëve paraqiten si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Të arkëtueshme nga policëmbajtësit	695,195	731,411
Të arkëtueshme nga agjentët	79,471	130,930
Provizioni për të arkëtueshmet	(43,552)	(139,384)
Totali	731,114	722,957

Lëvizjet në pakësimet për humbje nga zhvlerësimet detajohen si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Gjendja më 1 janar	139,384	132,697
Zhvlerësimi për vitin	(4,295)	6,686
Fshirje e borxhit të keq	(91,357)	-
Gjendja më 31 dhjetor	43,552	139,384

Dega menaxhon ekspozimin e saj ndaj rrezikut të borxheve të këqija në baza të rregullt duke monitoruar nga afër të arkëtueshmet e saj nga sigurimi. Sigurimet dhe llogaritë e tjera të arkëtueshme më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 të ndara sipas moshës janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	%	31 dhjetor 2017	%
Më pak se 1 muaj	544,977	75%	561,724	78%
1 deri në 3 muaj	156,512	21%	133,622	18%
3 muaj deri në 1 vit	27,220	4%	26,420	4%
Më shumë se një vit	2,406	0%	1,191	0%
Totali	731,114	100%	722,957	100%

Cilesia e kreditit të llogarive të arkëtueshme nga sigurimi dhe të tjera paraqitet si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
As me vonesë as të zhvlerësuara	250,242	52,655
Me vonesë por të pa zhvlerësuara	450,627	642,690
Të provizionuara	73,797	166,996
Totali i të arkëtueshmeve bruto	774,666	862,341
Minus: Zbritja nga fondit i zhvlerësimit	(43,552)	(139,384)
Totali	731,114	722,957

17. Aktive të tjera

Aktivet e tjera përfshijnë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Fondi i garancisë për BKS	125,000	125,000
Të arkëtueshme nga shoqëri të sigurimit	115,498	80,472
Llogari të arkëtueshme nga policëmbajtësit	-	539
Llogari të arkëtueshme	128,081	61,359
Totali	368,579	267,370

Garancia me Byrone e Sigurimit të Kosovës lidhet me Memorandumin e Mirëkuptimit i nënshkruar më 23 Qeshor 2015, ndërmjet Republikës të Serbisë dhe Republikës të Kosovës nëe lidhje me njohjen reciproke dhe njohjen e MTPL dhe përpunimin dhe pagesën e kërkesave si rezultat i aksidenteve të shkaktuara me makinë në juridiksionin e tyre.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

18. Mjete monetare dhe ekuivalente me to

	31 Dhjetor 2018	31 Dhjetor 2017
Para në bankë në EUR	672,808	630,866
Totali	672,808	630,866

19. Kapitali themeltar

Mbetjet neto që i atribuohen zyrës qendrore përbëhen nga kapitali themeltar i kërkuar dhe rritjet e akumuluar në mbetjet neto që i atribuohen zyrës qendrore. Edhe pse subjekti është një degë, kapitali themeltar kërkohet të depozitohet nga zyra qendrore bazuar në Ligjin e Sigurimeve dhe Rregulloren "Për llogaritjen e minimumit të aftësisë paguese, mjaftueshmërisë së kapitalit dhe fondit të garancisë për siguresit jo-jetë" të datës 23 shkurt 2017. Dega kërkohet të ketë një sasi minimale të kapitalit themeltar prej 3.200 mijë euro të paguara plotësisht në çdo kohë. Këto fonde depozitohen në BQK dhe bankat e tjera tregtare (referojuni shënimit 13, 14). Mbetja neto që i atribuohet zyrës qendrore konsiderohet tërësisht në llogaritjen e raporteve rregullatore nga Dega.

20. Detyrime nga kontratat e sigurimit

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Gjendja më 1 janar		
Detyrime bruto të sigurimeve për humbje dhe rregullime të humbjeve	7,962,497	7,411,585
Pjesa e risiguresit (shënim 12)	(3,083,795)	(2,619,185)
Detyrime neto të sigurimeve për humbje dhe rregullime të humbjeve	4,878,702	4,792,400
Dëme të ndodhura	4,719,124	3,875,921
Dëme të ndodhura- pjesa e risiguresit	(1,123,272)	(1,195,179)
Dëme të paguara	(4,221,434)	(3,325,009)
Dëme të paguara- pjesa e risiguresit	1,151,580	730,569
Detyrime neto të sigurimeve për humbje dhe rregullime të humbjeve	5,404,700	4,878,702
Pjesa e risiguresit (shënim 12)	3,055,487	3,083,795
Detyrime bruto të sigurimeve për humbje dhe rregullime të humbjeve në fund të vitit	8,460,187	7,962,497
Ndryshimi bruto në rezervat për dëmet nga sigurimi	497,691	(550,912)
Minus: Pjesa e risiguresve	28,308	464,610
Ndryshime në rezervën për dëme, neto	525,999	(86,302)

Për vlerësimin e detyrimeve të papaguara të sigurimit kërkohet përvojë e konsiderueshme dhe gjykim i drejtë, megjithëse shpenzimi përfundimtar nuk vlerësohet me siguri në datën e raportimit. Detyrimet e sigurimit për humbjet dhe shpenzimet e rregullimit të humbjeve përcaktohen në bazë të informacionit që aktualisht është në dispozicion. Megjithatë, është e natyrshme në natyrën e biznesit se detyrimet përfundimtare mund të ndryshojnë si rezultat i zhvillimeve të mëvonshme.

Gjatë vitit që përfundoi më 31 dhjetor 2018, Shoqëria ka kontribuar në Fondin e Kompensimit për Sigurimin e Detyrueshëm ("Fondi i Kompensimit") në shumë prej 321 mijë Euro (2017: 349 mijë Euro). Për më tepër, shoqëria përpiqet të sigurojë përmbushjen e të gjitha kërkesave të ardhshme në rast se pretendimet dhe shpenzimet e bëra nga Fondi i Kompensimit janë më të larta se sufiçiti i tij i ruajtur.

Bordi i Sigurimeve të Kosovës menaxhon Fondin e Kompensimit. Roli i tij është të paguajë kërkesat e sigurimit që lidhen me aksidentet e shkaktuara nga automjetet e pasiguruara, automjetet e panjohura ose ngjarje të tjera të specifikuar. Është financuar në mënyrë të barabartë nga të gjitha shoqëritë e sigurimeve në territorin e Kosovës të licencuar nga BQK-ja për të shitur sigurimet e TPL.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

21. Rezerva e primit të pafituar

Rezerva e primit të pafituar sipas produktit paraqitet si më poshtë:

Produkti	31 dhjetor 2018	Ndryshimi në periudhë	31 dhjetor 2017	Ndryshimi në periudhë	31 dhjetor 2016
Mjete motorrike	2,379,656	(25,420)	2,405,076	123,337	2,281,739
Pronë	778,299	234,996	543,303	(371,906)	915,209
Shendeti	184,035	47,043	136,992	136,372	620
Të tjera	383,458	164,873	218,585	(159,451)	378,036
Totali	3,725,448	421,492	3,303,956	(271,648)	3,575,604

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Gjendja më 1 janar	3,303,956	3,575,604
Prime të shkruara gjatë vitit (shiko shënimin 24)	10,209,758	9,225,230
Minus: Prime të fituara gjatë vitit	(9,788,266)	(9,496,878)
Balanca në 31 dhjetor	3,725,448	3,303,956

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Ndryshimi bruto në rezervën për primin e pafituar	(421,492)	271,648
Ndryshimi në pjesën e risiguruesve	399,096	(326,134)
Ndryshimi në rezervën për primin e pafituar, neto	(22,396)	(54,486)

22. Depozita e risigurimit

Dega nënshkroi një marrëveshje me VIG Holding në mënyrë që të gjitha detyrimet e risigurimit për shkak të VIG Holding të depozitohen nga Dega në një bankë lokale tregtare me një vlerësim të përshtatshëm të kredisë. Dega l paguan VIG Holding interes për shumë e parave të depozituara. Depozita mund të përdoret nga Dega për të shlyer pretendimet e papaguara ose të ardhshme të shkaktuara. Depozita e risigurimit më 31 dhjetor 2018 përfshin pjesën e rezervave për pretendimet e pashlyera prej EUR 2,440,182 (2017: EUR 2,418,250).

23. Detyrime nga aktiviteti i sigurimit dhe te tjera

Detyrime të sigurimit dhe të tjera përbëhen nga:

Deytrimet e sigurimit	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Të pagueshme ndaj risiguruesve	334,508	321,074
Të pagueshme ndaj ATK	167,404	135,575
Të pagueshme ndaj furnitorëve	120,894	125,284
Të pagueshme për TVSH	69,752	97,136
Të pagueshme ndaj personelit	80,601	45,242
Te pagueshme ndaj agentëve	9,025	17,843
Të pagueshme për kontribut pensional	17,611	15,947
Totali	799,795	758,101

Të pagueshme dhe detyrime të tjera përbëhen nga:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Të pagueshme ndaj furnitorëve	60,482	67,597
Të pagueshme ndaj BQK Payable to CBK	38,510	28,534
Detyrime direkte ndaj policëmbajtësve	17,483	20,242
Shpenzime të përlogaritura	4,419	8,911
Totali	120,894	125,284

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

24. Prime të shkruara bruto

Primet e shkruara bruto të sigurimit dhe të risigurimit sipas produkteve detajohen si më poshtë:

	2018	2017
Mjete motorrike	4,637,377	4,757,903
Shëndet dhe Aksidente	2,101,291	1,575,023
Prona	2,114,690	1,810,821
Sigurime kufitare	643,776	676,912
Të tjera	712,624	404,571
Totali i primit të shkruar bruto	10,209,758	9,225,230
Primet e automjeteve motorrike janë detajuar më poshtë si më poshtë:		
	2018	2017
TPL	4,100,668	4,371,675
Kasko	536,709	386,228
Totali	4,637,377	4,757,903

Primet e shkruara bruto të sigurimit kufitar janë në shumën 644 mijë euro (2017: 677 mijë euro) dhe kanë të bëjnë me të ardhurat e përbashkëta nga Byroja e Sigurimeve të Kosovës ("BKS"). BKS është themeluar sipas Ligjit Nr. 04 / L-018 për Sigurimin e Detyrueshëm të Automjeteve Motorrike, Neni 29, datë 23 Qershor 2011 dhe administron sistemin për shitjen e sigurimit të detyrueshëm të automjeteve me përgjegjësi të palës së tretë (" TPL ") në kufirin e Territorit të Kosovës ("Përbashkët") për drejtuesit e automjeteve të huaja të regjistruara që nuk janë në posedim të një sigurimi të tillë. Veprimtaria është e pavarur nga institucioni gjithashtu dhe të ardhurat, kërkesat dhe shpenzimet e përgjithshme ndahen midis të gjitha shoqërive të sigurimeve të licencuara në Kosovë për të shitur sigurimin e TPL brenda territorit të Kosovës. BKS i dërgon çdo shoqërie sigurimi një pjesë mujore të primeve bruto të marra (duke përfshirë TVSH-në dhe tatimin mbi primet, të cilat pastaj përfshihen në deklaratat personale të shoqërive të sigurimit). Çdo shoqëri sigurimi duhet të paguajë për dëmet dhe shpenzimet e tjera administrative të Byrosë dhe aktivitetet e anëtarësimit të BKS. Më 31 dhjetor 2018, Dega mori në konsideratë të gjitha detyrimet që lidhen me Byronë.

25. Prime të ceduara të risiguruesit

Primet e ceduara të risiguruesit sipas produkteve të sigurimit detajohen si më poshtë:

Prime të ceduara në risigurim	2018	2017
TPL	1,961,543	2,093,152
Prona	1,895,276	1,645,555
Shëndet	102,618	48,764
Të tjera	622,368	335,009
Totali	4,581,805	4,122,480

26. (Shpenzime)/të ardhura të tjera neto

	2018	2017
Parashkrimi i dëmeve në regres	-	(140,746)
Të ardhura të tjera	(14,185)	-
Totali	(14,185)	(140,746)

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

27. Kosto të marrjes në sigurim

	2018	2017
Motorike	189,582	149,857
Prona	44,276	28,753
Kasko	23,056	22,783
Të tjera	681,266	424,648
Totali i kostove të marrjes në sigurim	938,180	626,041
Ndryshimi në kostot e shtyra të marrjes në sigurim	(198,839)	136,479
Totali	739,341	762,520

28. Shpenzime administrative

Marketingu dhe shpenzimet administrative për vitin 2018 dhe 2017 detajohen si më poshtë:

	2018	2017
Paga	728,370	620,566
Shpenzime operacionale dhe qeraja	241,862	224,826
Kontributi në SHSK	165,678	175,060
Kontributi në BQK	137,832	124,543
Shpenzime operacionale për zyrë	82,812	91,335
Shpenzime të IT	63,764	85,551
Reklamë dhe marketing	58,294	78,992
Amortizim	95,617	64,116
Shpenzime për kontribut pensional	77,821	55,913
Shpenzime për zyrë	64,982	59,646
Shërbime nga pale të treat	26,397	24,493
Transport	44,326	31,955
Telekomunikacion	24,915	23,254
Provizionime/zhvlerësime për të arkëtueshmet	(4,295)	6,687
Taksa locale	4,992	9,158
Udhëtime dhe dieta	16,847	12,596
Shpenzime të tjera	89,168	190,659
Totali	1,919,382	1,879,350

Shpenzimet e tjera për vitin 2017 dhe 2016 detajohen si më poshtë:

	2018	2017
Shpenzime përfaqësimi	6,681	6,491
Shpenzime administrative të zyrës	39,847	120,675
Gjoha dhe ndëshkime	821	5,470
Tarifat e anëtarësimit	14,910	13,388
Shpenzime për auditim	17,085	11,917
Shpenzime për edukim	7,953	29,999
Shpenzime bankare	-	-
Shpenzime të tjera	1,872	2,719
Totali	89,169	190,659

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

29. Të ardhura nga komisionet e risigurimit

Komisionet e risigurimit për vitin 2018 dhe 2017 janë si në vijim:

	2018	2017
Motorike	969,921	775,221
Prona	156,616	152,695
Shëndeti dhe aksidente	13,184	653
Të tjera	54,652	48,974
Totali	1,194,373	977,543

Komisioni i risigurimit llogaritet në bazë të kontratës së risigurimit. Komisioni i risigurimit të MTPL llogaritet në bazë të kontratës Treaty që shoqëria ka me shoqërinë mëmë VIG HOLDING. Në çdo tremujore llogaritet raporti i dëmeve për secilën kontratë (Viti i Aksidenti) dhe koeficienti inxjerrë përdoret për të përcaktuar limitin e komisionit pasi ka një strukturë llogaritje të përshkallëzuar.

30. Të ardhura nga investimet

(Shpenzimet)/të ardhurat financiare neto	2018	2017
<i>Të ardhura financiare</i>		
Interesi nga depozitat	160,966	148,363
Interesi nga bonot e thesarit	157,708	122,011
	318,674	270,374
<i>Shpenzimet financiare</i>		
Interesi nga depozitat	(59,542)	(52,362)
Totali	259.132	218,012

31. Tatim mbi fitimin

Shpenzimi i tatim fitimit i njohur në pasqyrën e fitim humbjeve përbëhet si më poshtë:

	2018	2017
Tatimi në prim	510,488	461,262
Tatimi në të ardhurat nga interesi	16,097	14,874
Shpenzim tatim fitimi për vitin	526,585	476,136

32. Angazhime dhe detyrime rastësore

(i) Juridike

Gjatë rrjedhës normale të biznesit, Dega është përfshirë në çështje dëmsh dhe veprime juridike të ndryshme. Sipas mendimit të menaxhmentit, zgjidhja përfundimtare e këtyre çështjeve nuk do të ketë një efekt negativ në pozicionin financiar të Degës ose në aktivet neto. Rastet juridike janë të zakonshme kur paraqitësit e kërkesave nuk pajtohen me vlerësimin e kryer nga Dega. Menaxhimi vlerëson kërkesat duke përdorur ekspertizën e jashtme dhe të brendshme gjithashtu duke përfshirë këshillime ligjore. Dega beson se këto vlerësime janë të përshtatshme por pranon se rezultati përfundimtar mund të jetë më i lartë ose më i ulët sesa shuma e ofruar. Më 31 dhjetor 2018 ishin 359 raste pezull, ku rezervat totale janë 3.33 milionë euro (2017: 289 rezervat totale janë është 2.35 milionë euro).

(ii) Juridike

Ndryshimet në rregulloret qeveritare në segmentin e biznesit në të cilat vepron Dega

Biznesi i sigurimeve është subjekt mbikëqyrjeje në Kosovë. Qëllimi kryesor i këtyre rregulloreve është mbrojtja e të siguruarve. Ndryshimet në ligjet dhe rregulloret ekzistuese të sigurimit mund të ndikojnë në mënyrën në të cilën Dega zhvillon biznesin dhe në produktet e ofruara. Përveç kësaj, ligjet dhe rregulloret e sigurimit të miratuara dhe ndryshuara herë pas here mund të jenë më kufizuese ose mund të rezultojnë me kosto më të larta se kërkesat aktuale.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

32. Angazhime dhe detyrime rastësore (vazhdim)

(iii) Angazhime të qirasë

Dega ka hyrë në angazhime të qirasë operative për objektet e saj me qira. Sipas marrëveshjeve kryesore pagesat minimale në të ardhmen janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Jo më shumë se 1 vit	18,784	16,933
1- 5 vjet	-	-
Totali	18,784	16,933

33. Shënime shpjeguese për palët e lidhura

Palët përgjithësisht konsiderohen të jenë të lidhura në qoftë se palët janë nën kontroll të përbashkët ose nëse njëra palë ka aftësinë të kontrollojë palën tjetër ose mund të ushtrojë ndikim të konsiderueshëm ose kontroll të përbashkët mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare dhe operationale. Duke marrë parasysh çdo marrëdhënie të mundshme partiake, vëmendja i drejtohet përmbajtjes së marrëdhënies, jo thjesht formës ligjore

Gjatë vitit dega kishte transaksionin e mëposhtëm me palët e lidhura:

	Marrëdhënia	2018	2017
Të ardhura			
<i>Komision Risigurimi</i>			
VIG HOLDING	Shoqëria mëmë	989,336	774,257
VIG RE ZAJIŠTOVNA	Njësi nën kontroll të përbashkët	117,831	113,746
RAY SIGORTA AS	Pala kontrolluese përfundimtare	6,931	-
WIENER STÄDTISCHE	Pala kontrolluese përfundimtare	1,912	307
		1,116,010	888,310
<i>Të ardhura të tjera</i>			
VIG HOLDING	Shoqëria mëmë	904,992	717,367
VIG RE ZAJIŠTOVNA	Njësi nën kontroll të përbashkët	101,367	13,201
		1,006,359	730,568
Shpenzime			
<i>Primi i ceduar ne risigurim</i>			
VIG HOLDING	Shoqëria mëmë	(2,193,689)	(2,000,615)
VIG RE ZAJIŠTOVNA	Njësi nën kontroll të përbashkët	(475,489)	(401,129)
RAY SIGORTA AS	Pala kontrolluese përfundimtare	(272,995)	-
WIENER STÄDTISCHE	Pala kontrolluese përfundimtare	(16,784)	(4,092)
		(2,958,957)	(2,405,836)
<i>Shpenzime të tjera</i>			
VIG HOLDING	Shoqëria mëmë	(20,843)	(44,878)
SIGMA INTERALBANIAN	Shoqëria mëmë	(21,529)	(23,191)
		(42,372)	(68,069)
Transaksionet me pronarët-shpërndarja tek zyra qendrore		(192,000)	-
Kompesimi për menaxhimin		(146,000)	(136,000)

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

33. Shënime shpjeguese për palët e lidhura (vazhdim)

Në çdo datë të raportimit, shumat e mëposhtme me palët e lidhura ishin të përfshira në pasqyrën e pozicionit financiar:

	Marrëdhënia	2017	2016
<i>Manaxhimi dhe aksionerët</i>			
Aktivët			
<i>Pjesa e risiguruesit në rezerva</i>			
VIG HOLDING	Shoqëria mëmë	2,649,541	2,418,251
VIG RE ZAJIŠTOVNA	Njësi nën kontroll të përbashkët	685,518	570,475
RAY SIGORTA AS	Pala kontrolluese përfundimtare	225,385	-
WIENER STÄDTISCHE	Pala kontrolluese përfundimtare	11,764	3,391
		3,572,208	2,992,117
<i>Të arkëtueshme nga sigurimi</i>			
RAY SIGORTA AS	Pala kontrolluese përfundimtare	77,913	-
VIG RE ZAJIŠTOVNA	Njësi nën kontroll të përbashkët	31,169	39,323
SIGMA INTERALBANIAN	Shoqëria mëmë	-	3,098
		109,082	42,421
Detyrimet			
<i>Risigurime të pagueshme</i>			
VIG HOLDING	Shoqëria mëmë	62,232	39,555
VIG RE ZAJIŠTOVNA	Njësi nën kontroll të përbashkët	105,130	75,106
WIENER STÄDTISCHE	Pala kontrolluese përfundimtare	10,566	3,785
		177,928	118,447
<i>Detyrime të tjera</i>			
VIG HOLDING	Shoqëria mëmë	1,216	3,219
SIGMA INTERALBANIAN	Shoqëria mëmë	1,016	6,275
		2,232	9,494

34. Ngjarje pas dates së raportimit

Nuk ka ngjarje të tjera pas datës së raportimit që do të kërkonte rregullime ose dhënie informacionesh shpjeguese shtesë në pasqyrat financiare.

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

Skedule Suplementare

Marzhi i aftësisë paguese

	Pershkrimi	31 dhjetor 2018
1	Fitim/humbja neto	292,086
2	Aktivet neto	5,695,646
3	Totali i aktiveve	21,168,217
4	Minus: Debitorët mbi 90 ditë	29,172
5	Minus: Debitorë të tjerë	149,315
6	Minus: Paradhënie dhe parapagime	-
7	Minus: 50% e shpenzimeve të përvetësuara të shtyra	362,017
8	Minus: Aktive jo-likuide (Risigurimi)	-
9	Minus: Aktive jo-materiale	80,879
10	Minus: Detyrime (duke mosperfshire Kapitalin)	15,472,571
	Niveli aktual i aftësisë paguese (3-(4+5+6+7+8+9+10))	5,074,263
	Niveli i kërkuar i aftësisë paguese	3,200,000
	Aftësia paguese	1,874,263

Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group sh.a-Dega Kosovë
Shënime për pasqyrat financiare – 31 dhjetor 2018

(Të gjitha shumat janë shprehur në Euro, përveçse kur përcaktohet ndryshe)

Skedule Suplementare

Aktive në mbulim të rezervave teknike

	Maksimumi i shprehur në % i provizioneve teknike që mund te investohen sipas rregullores	31 dhjetor 2018
		Aktivët në mbulim të rezervave teknike
(a) Depozita në valutë euro në banka të licencuara në Kosovë;	Pa Limit	9,195,000
(b) Bono thesari, obligacione dhe instrumentë të tjerë financiarë të tregut të kapitalit, të emetuara nga Qeveria e Republikës së Kosovës me afat maturimi jo më shumë se një vit për siguruesit jo-jetë,	Pa Limit	1,670,127
(c) Bono thesari, të emetuara dhe të garantuara nga bankat qendrore dhe qeveritë e vendeve anëtare të BE-së, të cilat duhet të kenë klasifikim kreditor jo më të ulët se BBB	20% ne total; 5% individualisht	-
(d) Pasuri të patundshme (toka, ndërtesa), si dhe mjete të tjera fikse të vlerësuara sipas normave të zhvlerësimit;	20% ne total; 5% individualisht	-
(e) Mjetet monetare në arkë, mjetet monetare në bankë dhe depozita me afat maturimi më pak se 3 muaj në bankat e licencuara nga BQK-ja në Republikën e Kosovës;	3%	672,808
(f) Të arkëtueshmet ndaj risiguruesve që rrjedhin nga veprimtaria e sigurimeve, të cilat nuk janë më të vjetra se 90 ditë nga lindja e detyrimit.	Pa Limit	111,974
(g) Pjesa e risiguruesit në provizionet teknike;	Pa Limit	4,164,106
(h) Interesat e përllogaritura që rrjedhin nga investimet në depozita bankare dhe letra të tjera me vlerë;	5%	188,589
(i) Llogaritë e arkëtueshme deri në 90 ditë, të cilat rrjedhin nga të siguruarit, agjentët dhe brokerët, por jo më shumë se njëzet përqind (20%) e rezervës për primin e pafiturar bruto;	Deri ne 20% te PPF	741,894
(j) Aktive te tjera fikse	5%	302,980
Totali i aktiveve në mbulim të provizioneve teknike dhe matematike		16,740,239
Provizionet teknike dhe matematike		12,185.635
Mbulimi në përqindje		137,38%